

**T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI**

MUHASEBE FİNANSMAN

**KAYNAK HESAPLARI
344MV0022**

Ankara, 2011

- Bu modül, mesleki ve teknik eğitim okul/kurumlarında uygulanan Çerçeve Öğretim Programlarında yer alan yeterlikleri kazandırmaya yönelik olarak öğrencilere rehberlik etmek amacıyla hazırlanmış bireysel öğrenme materyalidir.
- Millî Eğitim Bakanlığınca ücretsiz olarak verilmiştir.
- **PARA İLE SATILMAZ.**

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR	iii
GİRİŞ	1
ÖĞRENME FAALİYETİ-1	3
1. KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR VE ENVANTER İŞLEMLERİ.....	3
1.1. Mali Borçlar	4
1.2. Ticari Borçlar	6
1.3. Diğer Borçlar.....	8
1.4. Alınan Avanslar	9
1.5. Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Hak Edişleri	10
1.6. Ödenecek Vergi ve Diğer Yükümlülükler.....	12
1.7. Borç ve Gider Karşılıkları	15
1.8. Gelecek Aylara Ait Gelirler ve Gider Tahakkukları	17
1.9. Diğer Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar.....	19
UYGULAMA FAALİYETİ.....	20
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME.....	22
ÖĞRENME FAALİYETİ-2	23
2. UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR VE ENVANTER İŞLEMLERİ	23
2.1. Mali Borçlar	23
2.2. Ticari Borçlar	24
2.3. Diğer Borçlar.....	25
2.4. Alınan Avanslar	25
2.5. Borç ve Gider Karşılıkları	26
2.6. Gelecek Yıllara Ait Gelirler ve Gider Tahakkukları	26
2.7. Diğer Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar.....	27
UYGULAMA FAALİYETİ.....	28
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME.....	30
ÖĞRENME FAALİYETİ-3	31
3. ÖZ KAYNAKLAR VE ENVANTER İŞLEMLERİ.....	31
3.1. Ödenmiş Sermaye	31
3.2. Sermaye Yedekleri	33
3.3. Kâr Yedekleri	34
3.4. Geçmiş Yıl Kârları	35
3.5. Geçmiş Yıl Zararları.....	36
3.6. Dönem Net Kârı (Zararı).....	36
UYGULAMA FAALİYETİ.....	37
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME.....	39
ÖĞRENME FAALİYETİ-4	40
4. NAZIM HESAPLARIN İNCELENMESİ	40
4.1. Nazım Hesaplar	40
4.2. Nazım Hesapların İşleyişi	41
UYGULAMA FAALİYETİ.....	44
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME.....	46
MODÜL DEĞERLENDİRME	48
CEVAP ANAHTARLARI	53

ÖNERİLEN KAYNAKLAR.....	64
KAYNAKÇA.....	65

AÇIKLAMALAR

KOD	344MV0022
ALAN	Muhasebe Finansman
DAL/MESLEK	Bilgisayarlı Muhasebe Elemanı
MODÜLÜN ADI	Kaynak Hesapları
MODÜLÜN TANIMI	Muhasebe ve finansman alanında tek düzen muhasebe sistemine uygun olarak yevmiye defterine kaynak hesaplarını kaydetme bilgi ve becerilerinin kazandırıldığı öğrenme materyalidir.
SÜRE	40/32
ÖN KOŞUL	Bilanço modülünü almış olmak
YETERLİK	Kaynak hesaplarını kaydetmek
MODÜLÜN AMACI	Genel Amaç Bu modül ile tek düzen muhasebe sistemine uygun olarak yevmiye defterine kaynak hesaplarını kaydedebileceksiniz. Amaçlar <ol style="list-style-type: none">1. Muhasebenin temel ilkelerine uygun olarak kısa vadeli yabancı kaynakları ve envanter işlemlerini kaydedebileceksiniz.2. Muhasebenin temel ilkelerine uygun olarak uzun vadeli yabancı kaynakları ve envanter işlemlerini kaydedebileceksiniz.3. Muhasebenin temel ilkelerine uygun olarak öz kaynakları ve envanter işlemlerini kaydedebileceksiniz.4. Muhasebenin temel ilkelerine uygun olarak nazım hesapları kaydedebileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	Ortam: Bilgisayar laboratuvarı Donanım: Bilgisayar, bilgisayar masası, yazıcı, kâğıt, muhasebe paket programı, CD, yevmiye defteri, hesap planı, hesap makinesi, sarf malzemeleri
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Modül içinde yer alan her öğrenme faaliyetinden sonra verilen ölçme araçları ile kendinizi değerlendireceksiniz. Öğretmen modül sonunda ölçme aracı (çoktan seçmeli test, doğru-yanlış testi, boşluk doldurma vb.) kullanarak modül uygulamaları ile kazandığınız bilgi ve becerileri ölçerek sizi değerlendirecektir.

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci,

İnsanların ihtiyaçlarını karşılamak için faaliyet gösteren işletmelerin varlık ve kaynaklarında meydana gelen değişimler muhasebe ile takip edilir. Muhasebe varlık ve kaynak değişimlerini kaydeder, sınıflandırır, özetler, analiz eder, yorumlar ve bilgi verir.

Muhasebenin ilk aşaması kayıt yapmaktır. Bu kayıtlar yapılırken defterlerden faydalanılır. Para ile ifade edilen tüm işlemler, öncelikle yevmiye defterine kaydedilir. Yevmiye defterinin diğer adı günlük defterdir. İşlem ne kadar önemli olursa olsun para ile ifade edilmiyorsa kayıt yapılmaz. Örneğin, mal alım satım işlemlerinin kaydı yapılır ancak genel müdürün istifası işletme açısından çok önemli olmasına karşın kaydedilmez.

Yevmiye defteri, bilanço esasına göre defter tutan işletmelerde işlemlerin tarih sırasına göre ve kurallarına uygun olarak kaydedildiği defterdir. Yevmiye defterine ilk olarak açılış kaydı yapılır. Sonrasında işlemler sırasıyla ve belgeye dayanarak kaydedilir.

Bu modül ile yevmiye defterine kaynak hesaplarını kaydetmeyi öğrenerek modülü tamamladığınızda işletmenin kaynak hesaplarını yevmiye defterine doğru kaydedebileceksiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-1

AMAÇ

Bu öğrenme faaliyeti ile kısa vadeli yabancı kaynakları tek düzen muhasebe sistemi kurallarına uygun olarak yevmiye defterine kaydebileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Bir önceki öğrenme faaliyetinde anlatılan varlık hesapları kayıtlarını tam olarak öğrendiğinizden emin olunuz.
- Çevrenizde bulunan bir muhasebe bürosuna giderek yevmiye kayıtları örnekleri görünüz ve kayıtları inceleyiniz.
- İnternet'ten Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavirler Odası'nın sitesi ya da diğer muhasebe sitelerini ziyaret ederek muhasebe kayıtları ile ilgili bilgi toplayınız.

1. KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR VE ENVANTER İŞLEMLERİ

Kaynak hesapları bilançonun pasif tarafını oluşturan, işletmenin sahip olduğu değerlerin elde edilmesi için katlanılan borçlar ile sermayenin izlendiği hesaplardır. Bu hesaplar, alacak kalanı verir ya da hiç kalan vermez.

- Kaynak hesapları hesap planında üç grup hâlinde bulunur.
 - III. Kısa vadeli yabancı kaynaklar
 - IV. Uzun vadeli yabancı kaynaklar
 - V. Öz kaynaklar

Kısa vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubu bilanço tarihi itibarıyla işletmenin en çok bir yıl veya normal faaliyet dönemi sonuna kadar ödeyeceği veya ödenmesi öngörülen yabancı kaynakları kapsamaktadır. Kısa vadeli yabancı kaynaklar aşağıdaki gruplara ayrılmıştır:

- **3. KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR**
 - 30. Mali Borçlar
 - 32. Ticari Borçlar
 - 33. Diğer Borçlar
 - 34. Alınan Avanslar
 - 35. Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Hak Edişleri
 - 36. Ödenecek Vergi ve Diğer Yükümlülükler
 - 37. Borç ve Gider Karşılıkları
 - 38. Gelecek Aylara Ait Gelirler ve Gider Tahakkukları
- 39. Diğer Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar

1.1. Mali Borçlar

İşletme, tüm faaliyetlerini kendi öz kaynakları ile yürütemeyeceği için borçlanmaya ihtiyaç duyabilir. Kredi kuruluşları ya da piyasalardan sağlanan ve en fazla bir yıl içinde geri ödenecek olan borçların anapara, taksit ve faizleri mali borçlar hesap grubunda izlenir.

➤ Bu grupta yer alan hesaplar

- **30. MALİ BORÇLAR**

- 300 Banka Kredileri Hesabı
- 303 Uzun Vadeli Kredilerin Anapara Taksitleri ve Faizleri Hesabı
- 304 Tahvil Anapara, Borç, Taksit ve Faizleri Hesabı
- 305 Çıkarılmış Bonolar ve Senetler Hesabı
- 306 Çıkarılmış Diğer Menkul Kıymetler Hesabı
- 308 Menkul Kıymetler İhraç Farkı Hesabı (-)
- 309 Diğer Mali Borçlar Hesabı

Resim 1.1: Borsadan bir görünüm

Mali borçlar grubu hesaplarında artış olduğu zaman hesabın alacağına, azalış olduğu zaman hesabın borcuna yazılır.

ARTIŞ → **ALACAK**
AZALIŞ → **BORÇ**

Ancak burada bir kuralı yine tekrar etmekte fayda vardır. Hesap grubu içerisinde (-) karakterli bir hesap varsa bu hesap, grubun işleyiş kuralına uymaz. Tam tersi kurala göre işler.

Örnek: Bulut Ticaret işletmesinin yapmış olduğu bazı işlemler aşağıda verilmiştir.

- 08.07.2011 tarihinde bir bankadan 100.000 TL tutarında iki ay vadeli kredi çekiliyor.
- 15.07.2011 tarihinde kaynak sağlamak üzere 3 ay vadeli ve yıllık % 80 faizli 200.000 TL tutarında finansman bonusu satılıyor.
- 22.07.2011 tarihinde bir bankada 500.000 TL limitli bir açık kredi hesabı açılıyor ve açık kredi hesabından 30.000 TL çekiliyor.
- 08.09.2011 tarihinde iki ay önce çekilen 100.000 TL kredi, 8.000 TL faizi ile birlikte peşin ödeniyor.
- 25.09.2011 tarihinde açık kredi hesabına banka hesabından 20.000 TL aktarılıyor.
- 15.10.2011 tarihinde üç ay önce satılan finansman bonusu bedeli faizi ile birlikte peşin ödeniyor.
- 20.10.2011 tarihinde finansman ihtiyacı nedeni ile çıkarılan 210.000 TL nominal değerli (üzerinde yazılı değer) finansman bonusu 200.000 TL'ye peşin satılıyor.

1	08.07.2011		
	100 KASA HESABI 300 BANKA KREDİ H. Bankadan kredi çekilmesi	100.000	100.000

Banka kredilerinde artış vardır. Alacak tarafına yazılır.

2	15.07.2011		
	100 KASA HESABI 305 ÇIK. BON. SEN. H. Finansman bonusu satılması	200.000	200.000

Açık kredi de banka kredisidir.

3	22.07.2011		
	100 KASA HESABI 300 BANKA KREDİ H. Açık kredi hesabı Açık kredi hes. para çekilmesi	30.000	30.000

Kredi borcu azaldığı için azalış borca yazılır.

4	08.09.2011		
	300 BANKA KREDİ HESABI 780 FİNANSMAN GİD. HESABI 100 KASA HESABI Kredi anapara ve faizinin ödenmesi	100.000 8.000	108.000

5	25.09.2011		
	300 BANKA KREDİ HESABI Açık kredi hesabı 102 BANKA HESABI Açık kredi hesabına aktarım	20.000	20.000

Vade bir yılın altına düşünce 300 nu.lı hesaplara aktarılır.

6	15.10.2011		
	305 ÇIK. BON. SEN. HESABI 780 FİN. GİD. HESABI 100 KASA HESABI Bono bedeli ve faizinin ödenmesi	200.000 40.000	240.000
7	20.10.2011		
	100 KASA HESABI 308 MEN. KIY. İHRAÇ FARKI H. 305 ÇIK. BON. SEN. Finansman bonusu satışı	200.000 10.000	210.000

$$\frac{200.000 \times 3 \times 80}{1.200} = 40.000 \text{ TL}$$

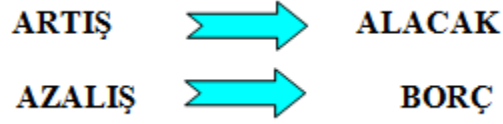
1.2. Ticari Borçlar

İşletmenin ticari işlemleri sonucu ortaya çıkan, bir yıla kadar vadeli senetli ve senetsiz alacaklar bu hesap grubunda yer alır.

➤ Bu grupta yer alan hesaplar

- **32. TİCARİ BORÇLAR**
 - 320 Satıcılar Hesabı
 - 321 Borç Senetleri Hesabı
 - 322 Borç Senetleri Reeskontu Hesabı (-)
 - 326 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı
 - 329 Diğer Ticari Borçlar Hesabı

Bu grup hesapların işleyiş kuralı şöyledir:

Örnek:

- İşletme, 25.07.2011 tarihinde satıcı Bircan BULUT'tan 4789 nu.lı fatura ile % 18 KDV hariç 7.500 TL tutarında malı bir ay vadeli kredili (veresiye) olarak satın alıyor.
- İşletme, 02.08.2011 tarihinde 098 nu.lı fatura ile % 18 KDV hariç 2.750 TL tutarında malı senet karşılığı satın alıyor.
- İşletme, 25.08.2011 tarihinde satıcı Bircan BULUT'a olan borcun tamamını peşin ödüyor.
- İşletme, 03.09.2011 tarihinde üç ayda bitirilecek bir müteahhitlik işi için ihale açmış ve ihaleye katılan işletmeler 100.000 TL tutarında teminatı banka hesabımıza yatırmıştır.
- 31.12.2011 tarihinde borç senetleri için 375 TL tutarında reeskont hesaplanmıştır.

1	25.07.2011		
	153 TİCARİ MAL HESABI 191 İNDİRİLECEK KDV HESABI 320 SATICILAR HESABI Bircan BULUT 4789 nu.lı fatura ile kredili(veresiye) mal alış	7.500 1.350	8.850
2	02.08.2011		
	153 TİCARİ MAL HESABI 191 İNDİRİLECEK KDV HESABI 321 BORÇ SEN.HESABI 098 nu.lı fatura ile senetli mal alış	2.750 495	3.245
3	25.08.2011		
	320 SATICILAR HESABI Bircan BULUT 100 KASA HESABI Satıcıya olan borcun ödenmesi	8.850	8.850

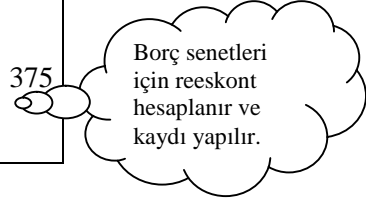
Satıcılara olan borcumuzda artış olmuş, alacağa yazılmıştır.

Borç senetlerinde artış olmuştur.

Borcumuzu ödediğimiz için satıcılarda azalış olmuştur.

4	25.08.2011	100.000	100.000
	102 BANKALAR HESABI 326 AL. DEP. TEM. İhale için teminat alınması		

5	31.12.2011	375	375
	322 BORÇ SEN. REES. HESABI 647 REES. FAİZ GEL. Borç senedine reeskont ayrılması		

BİLGİ:

Reeskont hesaplamada "İÇ İSKONTO FORMÜLÜ" kullanılır. Bu formül:

$$\text{Reeskont faiz tutarı} = \frac{A * n * t}{36000 + (n * t)}$$

a= Senedin nominal değeri
n= Kalan vade (gün)
t= Reeskont faiz oranı (yıllık)

1.3. Diğer Borçlar

İşletmenin ticari işlemleri dışında ortaya çıkan senetli veya senetsiz borçlar bu hesap grubunda yer alır.

➤ Grupta yer alan hesaplar

- **33. DİĞER BORÇLAR**

- 331 Ortaklara Borçlar Hesabı
- 332 İştiraklere Borçlar Hesabı
- 333 Bağlı Ortaklıklara Borçlar Hesabı
- 335 Personele Borçlar Hesabı
- 336 Diğer Çeşitli Borçlar Hesabı
- 337 Diğer Borç Senetleri Reeskontu Hesabı (-)

Bu grupta yer alan hesapların işleyişi şöyledir:

Örnek:

- 06.12.2011 tarihinde işletme ortaklarından Selma BULUT, vadesi gelen 3.700 TL tutarında borç senedini kendi parası ile ödemiştir.
- 22.12.2011 tarihinde işletmenin iştiraki olan METE Anonim Şirketi işletmemize 8.000 TL borç vermiştir.
- 25.12.2011 tarihinde işletme ortağı Selma BULUT'a olan 3.700 TL borcumuz peşin ödenmiştir.
- 30.12.2011 tarihinde ihtiyaç nedeni ile ENGİN Ticaret'ten 2.500 TL borç para alınmıştır.

1	06.12.2011 _____ 321 BORÇ SEN. HESABI <u>331 ORT. BORÇ. HESABI</u> Selma BULUT Ortağın borç senedi ödemesi	3.700	3.700
2	22.12.2011 _____ 100 KASA HESABI <u>332 İŞT. BORÇ HESABI</u> Mete Anonim Şirketi İştiraktan borç alınması	8.000	8.000
3	25.12.2011 _____ <u>331 ORT. BORÇ. HESABI</u> Selma BULUT 100 KASA HESABI Ortağa borç ödemesi	3.700	3.700
4	30.12.2011 _____ 100 KASA HESABI <u>336 DİĞ. ÇEŞ. BORÇ</u> Engin Ticaret Borç alınması	2.500	2.500

1.4. Alınan Avanslar

Çeşitli nedenler ile üçüncü kişilerden alınan kısa vadeli avansların izlendiği hesap grubudur.

- **Bu grupta yer alan hesaplar**
 - 340 Alınan Sipariş Avansları Hesabı
 - 349 Alınan Diğer Avanslar Hesabı

Bu grupta yer alan hesaplar da diğer kısa vadeli hesaplar gibi işlemektedir. Avans alındığında hesabın alacak tarafına, satış işlemi tamamlandığında ise borç tarafına yazılır.

Örnek:

- İşletme, 18.08.2011 tarihinde bir müşterinden mal satışı için 3.000 TL avansı peşin almıştır.
- 20.08.2011 tarihinde 06 nu.lı fatura ile % 18 KDV hariç 10.000 TL tutarında mal satışı gerçekleşmiş ve avans düşüldükten sonra geri kalan tutar çekle tahsil edilmiştir.

1	18.08.2011		
	100 KASA HESABI	3.000	
	340 AL. SİP AV. HESABI		3.000
	Mal satışı için avans alınması		

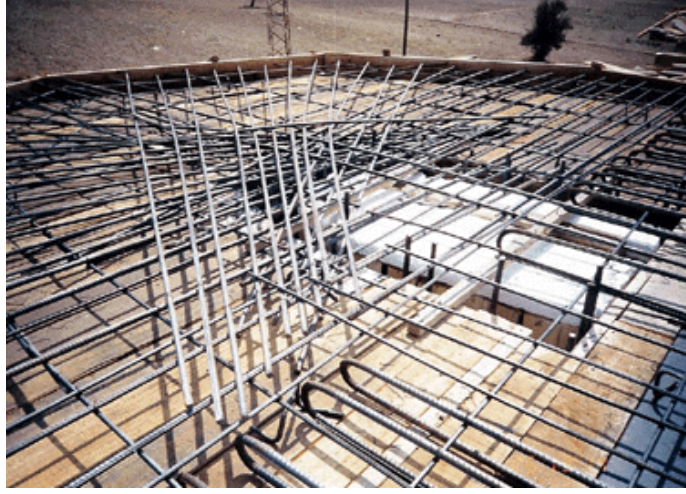
2	20.08.2011		
	101 ALINAN ÇEKLER HESABI	8.800	
	340 AL. SİP. AVANS. HESABI	3.000	
	600 YURT İÇİ SAT. HESABI		10.000
	391 HES. KDV HESABI		1.800
	06 nu.lı fatura ile mal satışı		

1.5. Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Hak Edişleri

İnşaat işi yapan işletmelerin üstlendiği işlerden tamamladıkları iş karşılığı aldıkları hak edişler bu hesap grubunda izlenir.

- Bu grupta şu aralıktaki hesaplar yer alır.
 - 350-358 Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Hak Ediş Bedelleri Hesabı

Hesabın işleyişi diğer kısa vadeli yabancı kaynak hesapları ile aynıdır. Hak ediş alındığında hesabın alacağına, işin geçici kabulü yapıldığında hesabın borcuna kayıt yapılır.

Resim 1.2: İnşaat

Örnek:

- İşletme, 10.02.2011 tarihinde üstlendiği bir inşaat işi için 1.000.000 TL tutarında birinci hak edişi peşin alıyor.
- İşletme, 10.03.2011 tarihinde ikinci hak ediş olarak 1.500.000 TL'yi peşin alıyor.
- 10.04.2011 tarihinde tamamlanan inşaatın geçici kabulü yapılıyor.

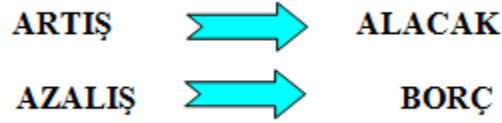
1	10.02.2011 100 KASA HESABI 350 YIL. YAY. İNŞ. HAK. Birinci hak edişin alışı	1.000.000	1.000.000
2	10.03.2011 100 KASA HESABI 350 YIL. YAY. İNŞ. HAK. İkinci hak edişin alışı	1.500.000	1.500.000
3	10.04.2011 350 YIL. YAY. İNŞ. HAK. 600 YURT İÇİ SAT. HESABI Geçici kabulün yapılması	2.500.000	2.500.000

1.6. Ödenecek Vergi ve Diğer Yükümlülükler

İşletmenin mükellef veya vergi sorumlusu sıfatı ile ödeyeceği vergi, resim, harç, sigorta primi, sendika aidatı vb. borçların izlendiği hesaplar bu grupta yer alır.

- Bu grupta bulunan hesaplar
 - 36. ÖDENECEK VERGİ VE DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER
 - 360 Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabı
 - 361 Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri Hesabı
 - 368 Vadesi Geçmiş, Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabı
 - 369 Ödenecek Diğer Yükümlülükler Hesabı

Bu grupta yer alan hesapların işleyiş kuralı şöyledir:

Örnek:

- 01.12.2011 tarihinde 3.000 TL iş yeri kirası % 20 gelir vergisi kesintisi yapılarak peşin ödenmiştir.
- 14.12.2011 tarihinde iş yerinde çalışan işçi Mehmet BULUT'un ücret tahakkuku yapılmıştır. İşçinin brüt ücreti 1.000 TL'dir (İşçinin eşi çalışmıyor ve 3 çocuğu vardır.).
- 15.12.2011 tarihinde tahakkuku yapılan ücret işçiye ödenmiştir.
- 25.12.2011 tarihinde asgari geçim indirimi tutarı ilgili hesaba aktarılmıştır.
- 26.12.2011 tarihinde ücrete ait gelir ve damga vergisi muhtasar beyanname ile vergi dairesine ödenmiştir.
- 30.12.2011 tarihinde ücrete ait işçi ve işveren primleri aylık sigorta primleri bildirgesi ile sosyal güvenlik şube müdürlüğüne ödenmiştir.
- 31.12.2011 tarihinde yapılan envanter işlemi sırasında "360 ödenecek vergi ve fonlar hesabı"nda zamanında ödenmemiş 600 TL değerinde gelir vergisi tespit edilmiştir.
- 02.01.2011 tarihinde zamanında ödenmeyen gelir vergisi 50 TL gecikme faizi ile birlikte peşin ödenmiştir.

1	10.04.2011		
	<u>770 GENEL YÖNETİM GİD. HES.</u>	3.000	
	100 KASA HESABI		2.400
	360 ÖD. VERGİ FON		600
	Kira ödemesi		

2	14.12.2011		
	<u>770 GENEL YÖNETİM GİD. HES.</u>	1.220	
	Brüt Ücret 1.000		
	SSK İşveren 200		
	İşsizlik İşveren 20		
	<u>136 DİĞER ÇEŞİTLİ ALAC. HES.</u>	95,59	
	Asgari Geçim İndirimi 95,59		
	335 PERS. BORÇ. HES.		811,49
	<u>360 ÖD.VER. FON HES.</u>		134,10
	Gelir Vergisi 127.50		
	Damga Vergisi 6.60		
	<u>361 ÖD. SOS. GÜV. K. H.</u>		370
	SSK İşçi 140		
	SSK İşveren 200		
	İşs. İşçi 10		
	İşs. İşveren 20		
	Ücret tahakkuk kaydı		

- **Asgari geçim indirimi:** Bireyin veya ailenin asgari geçim düzeyini sağlayacak bölümünün toplam gelirden düşülerek vergi dışı bırakılmasıdır. Asgari geçim indirimi, bir kimsenin vergi ödeme gücünün ancak o kimsenin fizyolojik varlığını sürdürebilecek gerekli vasıtalar sağlandıktan sonra söz konusu olabileceği noktasından hareket edilerek vergilendirmede sosyal adaleti sağlama amacına yönelik olarak ortaya çıkmıştır.

Asgari geçim indirim oranları:

Çalışanın kendisi için % 50,

Çalışmayan veya herhangi bir geliri olmayan eşi için % 10,

İlk iki çocuk için % 7,5,

Sonraki her çocuk için % 5 olarak uygulanacaktır.

- **Ücret hesaplaması**

Brüt Ücret	: 1.000 TL
SGK İşçi Primi	: $1.000 \times \%14 = 140 \text{ TL}$
İşsizlik Sig. İşçi Primi	: $1.000 \times \%1 = 10 \text{ TL}$
Gelir Vergisi Matrahı	: $1.000 - (140+10) = 850 \text{ TL}$
Gelir Vergisi	: $850 \times \%15 = 127,50 \text{ TL}$
Damga Vergisi	: $1.000 \times \% 06,6 = 6,60 \text{ TL}$
Asgari Geçim İndirimi	: $796,50 \times \% 50 = 398,25 \text{ TL}$ (kendisi)
	: $796,50 \times \% 10 = 79,65 \text{ TL}$ (eşi)
	: $796,50 \times \% 15 = 119,48 \text{ TL}$ (iki çocuk)
	: $796,50 \times \% 5 = 39,83 \text{ TL}$ (bir çocuk)
AGİ Matrahı	: 637,21 TL
AGİ	: $637,21 \times \% 15 = 95,59 \text{ TL}$
Ödenecek Gelir Vergisi	: $127,50 - 95,59 = 31,91 \text{ TL}$
Kesintiler Toplamı	: Gelir Vergisi+Damga Vergisi+SGK İşçi Primi+İşsizlik İşçi
	: $31,91 + 6,60 + 140 + 10$
	: <u>188,51 TL</u>
Net Ücret	: $1.000 - 188,51$
	: <u>811,49 TL</u>
İşveren Kesintileri	:
SGK İşveren Primi	: $1.000 \times (18 + 2/2 + 1)$
SGK İşveren Primi	: $1.000 \times \% 20 = 200 \text{ TL}$
İşsizlik Sig. İşveren Primi	: $1.000 \times \% 2 = 20 \text{ TL}$

3	15.12.2011	811,49	811,49
	335 PERS. BORÇLAR HESABI 100 KASA HESABI Personele ücret ödemesi		

4	25.12.2011	95,59	95,59
	360 ÖDENECEK VERGİ FON H. Gelir vergisi 136 DİĞ. ÇEŞ. AL. HESABI Asgari Geçim İndirimi Asgari geçim indirim aktarma kaydı		

5	26.12.2011		
	360 ÖD. VERGİ VE FON HESABI Gelir Vergisi 127.50 Damga Vergisi 6.60 100 KASA HESABI	134.10	134.10
	Vergi kesintilerinin ödenmesi		

6	30.12.2011		
	361 ÖD. SOS. GÜV. K. HESABI SSK İşçi 140 SSK İşveren 200 İşs. İşçi 10 İşs. İşveren 20 100 KASA HESABI	370	370
	Sigorta primlerinin ödenmesi		

7	31.12.2011		
	360 ÖD. VERGİ VE FON HESABI Gelir Vergisi 368 VAD. GEÇ. ERT. TAK. VER. YÜK. HESABI	600	600
	Vadesinde ödenmeyen vergi borcu		

8	02.01.2007		
	368VAD.GEÇ. ERT. TAK. VER. YÜK. HESABI Damga Vergisi 689 OL. DIŞI GİD. ZAR. HESABI 100 KASA HESABI	600 50	650
	Vergi borcunun cezalı ödenmesi		

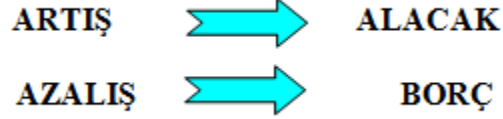
1.7. Borç ve Gider Karşılıkları

Bilanço tarihi itibariyle ortaya çıkan, ancak tutarı ve tahakkuk zamanı kesin olarak bilinmeyen kısa vadeli borç ve giderler bu grupta yer alır.

- Bu grupta yer alan hesaplar
 - 37.BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI
 - 370 Dönem Kârı Vergi ve Diğer Yasal Yükümlülük Karşılıkları Hesabı
 - 371 Dönem Kârının Peşin Ödenen Vergi ve Diğer Yükümlülükleri Hesabı (-)
 - 372 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı

- 373 Maliyet Giderleri Karşılığı Hesabı
- 379 Diğer Borç ve Gider Karşılıkları Hesabı

Bu grupta yer alan hesapların işleyiş kuralları şöyledir:

Örnek:

BULUT Ticaret işletmesinin 31.12.2011 tarihi itibariyle yıllık kurum kazancı 10.000.000 TL'dir. Kazanç üzerinden hesaplanan vergi ve diğer yükümlülükler aşağıdaki gibidir:

Kurumlar vergisi : 10.000.000 x % 25 = 2.500.000 TL
Yıl içinde peşin ödenen kurumlar vergisi : 1.650.000 TL

1	31.12.2011	2.500.000	2.500.000
	<u>691 DÖN. KÂRI VERGİ YAS. YÜK.</u> <u>370 DÖN. K. V. Y. Y. K.</u> Kur. Ver. 2.500.000 Vergi ve yasal yükümlülük karşılıkları		
2	31.12.2011	1.650.000	1.650.000
	<u>371 DÖN. K. PEŞ. ÖD. VER. Y. Y. KA</u> Peş. Öd. Kur. Ver. 1.650.000 193 PEŞ. ÖD. VER. FON. Peşin ödenen vergi ve fonların aktarılması		
3	15.04.2007	2.500.000	1.650.000 850.000
	<u>370 DÖN. K. VER. YAS. YÜK. KAR.</u> Kur. Ver. 2.500.000 371 DÖN. K. PEŞ. ÖD. <u>VER. Y. YÜK. KAR</u> Peş. Öd. K. V. 1.650.000 <u>360 ÖD. VER. FON. HES</u> Kur. Ver. 850.000 Yasal yükümlülüklerin tahakkuku		

Örnek:

- 31.12.2011 tarihinde işten ayrılacak personele ödenmesi için 20.000 TL kıdem tazminatı için karşılık ayrılıyor. Bu tutarın 5.000 TL'lik kısmının 2007 yılında ödeneceği tahmin ediliyor.
- 05.02.2007 tarihinde askerlik nedeni ile işten ayrılan personele 5.000 TL tazminat % 06 damga vergisi kesintisi yapılarak peşin ödeniyor.

1	31.12.2011		
	770 GENEL YÖNETİM GİD. H.	20.000	
	372 KIDEM TAZ. KARŞ.		5.000
	472 KIDEM TAZ. KARŞ.		15.000
	Kıdem tazminatı karşılığı ayrılması		
2	05.02.2007		
	372 KIDEM TAZ. KARŞ. H.	5.000	
	100 KASA HESABI		4970
	360 ÖD. VERGİ FON.		30
	Damga v. 30		
	Kıdem tazminatının ödenmesi		

1.8. Gelecek Aylara Ait Gelirler ve Gider Tahakkukları

Bulunan dönemde ortaya çıkan ancak gelecek aylara ait olan gelirler ile bulunan döneme ait olup gelecek aylarda ödenecek giderler bu hesap grubunda yer alır.

- Hesap grubunda bulunan hesaplar
 - 38.GELECEK AYLARA AİT GELİRLER VE GİDER TAHAKKUKLARI
 - 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı
 - 381 Gider Tahakkukları Hesabı

Örnek: İşletme sahibi olduğu bir gayri menkulünü 01.09.2011 tarihinde 18.000 TL'ye kiraya veriyor. Kira bedeli peşin tahsil ediliyor.

Bir yıllık kira bedeli verilmiştir. Öncelikle bir aylık kira bedelini hesaplayalım:

$18.000 / 12 = 1.500$ TL bir aylık kira bedelidir.

2011 yılına ait kısım $1.500 \times 4 = 6.000$ TL (9. ,10. ,11. ve 12. aylar)

2012 yılına ait kısım $1.500 \times 8 = 12.000$ TL (1. ,2. ,3. ,4. ,5. ,6. ,7. ve 8. aylar)

1	01.09.2011	100 KASA HESABI 380 GEL. AY. AİT GİD. HESABI 2011 yılı 480 GEL. YIL. AİT GİD. HESABI 2012 yılı	18.000	6.000 12.000
		Peşin tahsil edilen kira bedeli		

2	31.12.2011	380 GEL. AY. AİT GİD. H. 2011 yılı 649 DİĞ. OL. GEL. KÂR.	6.000	6.000
		Aktarma kaydı		

3	31.12.2011	480 GEL. YIL. AİT GİD. H. 2012 yılı 380 GEL. AY. AİT GİD. H. 2012 yılı	12.000	12.000
		Aktarma kaydı		

4	31.12.2007	380 GEL. AY. AİT GİD. H. 2012 yılı 649 DİĞ. OL. GEL. KÂR.	12.000	12.000
		Aktarma kaydı		

Örnek: İşletme, 01.07.2011 tarihinde mallarını depolamak amacı ile iki aylığına 5.000 TL'ye kiraya veriliyor. Kira, kira dönemi sonunda peşin ödeniyor.

1	01.07.2011	770 GENEL YÖNETİM GİD. 381 GİDER TAH. HESABI	5.000	5.000
		Kira giderinin tahakkuk kaydı		

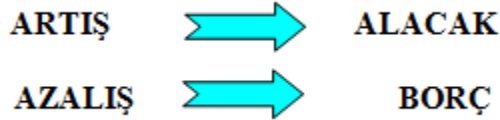
2	01.09.2011		
	381 GİDER TAH. HESABI 100 KASA HESABI	5.000	5.000
	Kiranın ödenmesi		

1.9. Diğer Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar

Yukarıda yer alan yabancı kaynaklar arasında yer almayan diğer kısa vadeli yabancı kaynaklar bu hesap grubunda yer alır.

- Bu grupta aşağıdaki hesaplar yer alır.
 - 39.DİĞER KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR
 - 391 Hesaplanan KDV Hesabı
 - 397 Sayım ve Tesellüm Fazlalıkları Hesabı
 - 399 Diğer Çeşitli Yabancı Kaynaklar Hesabı

Hesapların işleyişi diğer kısa vadeli yabancı kaynaklar gibidir:

Örnek:

- 06.12.2011 tarihinde yapılan kasa sayımı sonucu kasada 250 TL fazlalık tespit edilmiştir.
- 08.12.2011 tarihinde % 18 KDV hariç 200 TL tutarında mal 05 nu.lı fatura ile peşin satılmıştır.

1	06.12.2011		
	100 KASA HESABI 397 SAY. TES. FAZ. HESABI	250	250
	Kasa sayım fazlası		

2	08.12.2011		
	100 KASA HESABI 600 YURT İÇİ SAT. HESABI 391 HES. KDV HESABI	236	200 36
	05 nu.lı fatura ile mal alışı		

UYGULAMA FAALİYETİ

Kısa vadeli yabancı kaynakları ve envanter işlemlerini kaydediniz.

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Hesap planını kullanınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Bir hesap planı edininiz.➤ Hesap planında kısa vadeli yabancı kaynakları bulunuz.➤ Hesap planında uzun vadeli yabancı kaynakları bulunuz.➤ Hesap planında öz kaynakları bulunuz.➤ Hesap planında pasif (kaynak) hesaplarının numaralarını bulmayı öğreniniz.
➤ Hesapların işleyiş kurallarını tekrar ediniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Pasif hesaplarında artış olduğu zaman alacak tarafına kayıt yapılacağını unutmayınız.➤ Pasif hesaplarında azalış olduğu zaman borç tarafına kayıt yapılacağını unutmayınız.➤ (-) Karakterli kaynak hesaplarında işleyişin tam tersi olduğunu unutmayınız.➤ Pasif (kaynak) hesaplarının işleyişi ile ilgili olarak Bilanço modülünü tekrar edebilirsiniz.
➤ Kısa vadeli yabancı kaynakları kaydediniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Mali borçlar ile ilgili örnekler yapınız.➤ Ticari borçlar ile ilgili örnekler yapınız.➤ Diğer borçlar ile ilgili örnekler yapınız.➤ Alınan avanslar ile ilgili örnekler yapınız.➤ Ödenecek vergi ve diğer yükümlülükler ile ilgili örnekler yapınız.➤ Borç ve gider karşılıkları ile ilgili örnekler yapınız.➤ Gelecek aylara ait gelirler ve gider tahakkukları ile ilgili örnekler yapınız.➤ Diğer kısa vadeli yabancı kaynaklar ile ilgili örnekler yapınız.

KONTROL LİSTESİ

Bu faaliyet kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız beceriler için Evet, kazanamadıklarınız için Hayır kutucuklarına (X) işareti koyarak öğrendiklerinizi kontrol ediniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Hesap planı temin ettiniz mi?		
2. Hesapları hesap planında buldunuz mu?		
3. Kaynak hesaplarının işleyiş kurallarını öğrendiniz mi?		
4. Açılış kaydı düzenlemeyi öğrendiniz mi?		
5. KDV'yi doğru hesaplayıp doğru yerlerde kullandınız mı?		
6. Kısa vadeli yabancı kaynak hesaplarını doğru kaydedtiniz mi?		
7. Kısa ve uzun vadeli yabancı kaynak ayrımını yaptınız mı?		
8. Yevmiye defterine kurallarına uygun kayıt yaptınız mı?		
9. Rakamları yazarken dikkat ettiniz mi?		
10. Hasaplamaları doğru yaptınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Değerlendirme sonunda “Hayır” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Bütün cevaplarınız “Evet” ise “Ölçme ve Değerlendirme” ye geçiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Bu faaliyet sonunda kazandıklarınızı aşağıdaki soruları cevaplandırarak ölçünüz.

Aşağıdaki cümlelerin başında boş bırakılan parantezlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.

1. () 300 hesap numarası ile başlayan hesaplar kısa vadeli yabancı kaynaklardır.
2. () Kaynak (pasif) hesapları; kısa vadeli yabancı kaynaklar ve uzun vadeli yabancı kaynaklar olmak üzere ikiye ayrılır.
3. () İşletme senet karşılığında mal aldığı zaman “320 satıcılar hesabı” kullanılır.
4. () İşletme mal sattığı zaman alacak tarafında “391 hesaplanan KDV hesabı” kullanılır.
5. () Bir yıldan kısa vadeli veresiye (kredili) alışlarda 321 borç senetleri hesabı kullanılır.
6. () Ücret hesaplamasında SSK işçi primi % 14, SSK işveren primi % 20 olarak hesaplanır.
7. () İşletmenin mükellef veya vergi sorumlusu sıfatı ile ödeyeceği vergi, resim, harç, sigorta primi, sendika aidatı vb. borçlar ödenecek vergi ve diğer yükümlülükler grubundaki hesaplar ile izlenir.
8. () Bir ortağa olan kısa vadeli borcumuzu ödediğimiz zaman “331 ortaklara borçlar hesabı” alacaklandırılır.
9. () Ücret hesaplamasında gelir vergisi oran % 20’dir.
10. () İşletmenin bir yıl ya da daha kısa sürede ödemesi gereken senetli veya senetsiz borçları kısa vadeli yabancı kaynaklar grubunda izlenir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-2

AMAÇ

Bu öğrenme faaliyeti ile uzun vadeli yabancı kaynakları tek düzen muhasebe sistemi kurallarına uygun olarak yevmiye defterine kaydebileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Bir önceki öğrenme faaliyetinde anlatılan kısa vadeli yabancı kaynak hesaplarının kayıtlarını tam olarak öğrendiğinizden emin olunuz.
- Çevrenizde bulunan bir muhasebe bürosuna giderek yevmiye kayıtları örnekleri görünüz ve kayıtları inceleyiniz.
- İnternet'ten Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavirler Odası'nın sitesi ya da diğer muhasebe sitelerini ziyaret ederek muhasebe kayıtları ile ilgili bilgi toplayınız.

2. UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR VE ENVANTER İŞLEMLERİ

İşletmenin bir yıldan daha uzun vadeli almış olduğu borçlar bu bölümde yer alır.

- Uzun vadeli yabancı kaynaklar
 - 4. UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR
 - 40. Mali Borçlar
 - 42. Ticari Borçlar
 - 43. Diğer Borçlar
 - 44. Alınan Avanslar
 - 47. Borç ve Gider Karşılıkları
 - 48. Gelecek Yıllara Ait Gelirler ve Gider Tahakkukları
 - 49. Diğer Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar

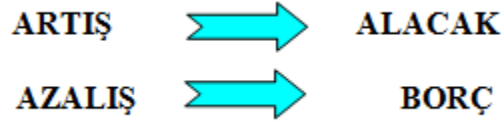
2.1. Mali Borçlar

Bir yıldan uzun vadeli alınan krediler ve ihraç edilen menkul kıymetler bu grupta yer alır.

- Grupta yer alan hesaplar
 - 40. MALİ BORÇLAR
 - 400 Banka Kredileri Hesabı
 - 405 Çıkarılmış Tahviller Hesabı

- 407 Çıkarılmış Diğer Menkul Kıymetler Hesabı
- 408 Menkul Kıymetler İhraç Farkı Hesabı (-)
- 409 Diğer Mali Borçlar Hesabı

Bu grupta yer alan hesapların işleyişi kısa vadeli yabancı kaynaklardaki aynı adı taşıyan hesaplar gibidir.

Örnek:

- 05.09.2011 tarihinde bir bankadan iki yıl vadeli 150.000 TL keredi alınıyor.
- 31.12.2011 tarihinde 2007 yılında alınan kredinin ana para taksit ve faizinin 25.000 TL olduğu görülüyor.

1	05.09.2011		
	100 KASA HESABI	150.000	
	400 BANKA KRE. HESABI		150.000
	Uzun vadeli kredi alınması		

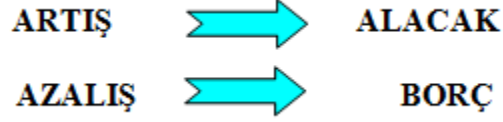
2	31.12.2011		
	400 BANKA KRE. HES.	25.000	
	303 UZUN VAD. KRE. A. PARA. TAK. FAİZ		25.000
	Kredi anapara taksit ve faizinin aktarılması		

2.2. Ticari Borçlar

Bilanço tarihi itibarıyla vadesi bir yıldan uzun süreli ticari borçlar bu hesap grubunda yer alır.

- Bu grupta bulunan hesaplar
 - 42. TİCARİ BORÇLAR
 - 420 Satıcılar Hesabı
 - 421 Borç Senetleri Hesabı
 - 422 Borç Senetleri Reeskontu Hesabı (-)
 - 426 Alınan Avanslar Hesabı
 - 429 Diğer Ticari Borçlar Hesabı

Hesapların işleyişi kısa vadeli yabancı kaynaklar grubundaki aynı adı taşıyan hesaplar gibidir.

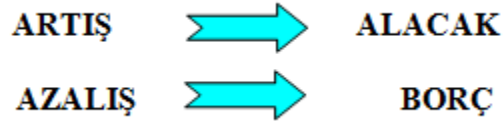

2.3. Diğer Borçlar

Ticari olmayan bir yıldan daha uzun vadeli borçlar bu hesap grubunda yer alır.

- Bu grupta bulunan hesaplar
 - 43. DİĞER BORÇLAR
 - 431 Ortaklara Borçlar Hesabı
 - 432 İştiraklere Borçlar Hesabı
 - 433 Bağlı Ortaklıklara Borçlar Hesabı
 - 436 Diğer Çeşitli Borçlar Hesabı
 - 437 Diğer Borç Senetleri Reeskontu Hesabı (-)
 - 438 Kamuya Olan Ertilenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabı

Hesapların işleyişi kısa vadeli yabancı kaynaklar gibidir:

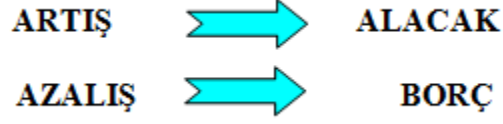

2.4. Alınan Avanslar

İşletmenin çeşitli nedenler ile üçüncü kişilerden aldığı uzun vadeli avanslar bu hesap grubunda yer alır.

- Bu grupta bulunan hesaplar
 - 44. ALINAN AVANSLAR
 - 440 Alınan Sipariş Avansları Hesabı
 - 449 Alınan Diğer Avanslar Hesabı

Hesapların işleyişi kısa vadeli yabancı kaynaklar gibidir:

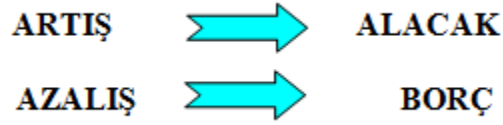

2.5. Borç ve Gider Karşılıkları

Bilanço tarihi itibarı ile ortaya çıkan ancak tutarı ve ne zaman tahakkuk edeceği bilinmeyen uzun vadeli borç ve gider karşılıkları bu hesap grubunda izlenir.

- Bu grupta bulunan hesaplar
 - 47. BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI
 - 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı
 - 479 Diğer Borç ve Gider Karşılıkları Hesabı

Hesapların işleyişi kısa vadeli yabancı kaynaklar gibidir:

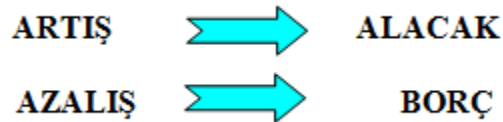

2.6. Gelecek Yıllara Ait Gelirler ve Gider Tahakkukları

İçinde bulunulan dönemde tahsil edilen ancak gelecek yıllara ait olan gelirler ile bulunan döneme ait olup uzun vadede ödenecek giderler bu hesap grubunda izlenir.

- Bu grupta bulunan hesaplar
 - 48. GELECEK YILLARA AİT GELİRLER VE GİDER TAHAKKUKLARI
 - 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabı
 - 481 Gider Tahakkukları Hesabı

Hesapların işleyişi kısa vadeli yabancı kaynaklar gibidir:

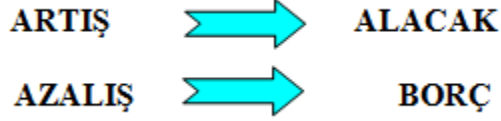

2.7. Diğer Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar

Yukarıda yazılan hesap gruplarına girmeyen diğer uzun vadeli yabancı kaynaklar bu hesap grubunda yer alır.

- Bu grupta bulunan hesaplar
 - 49. DİĞER UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR
 - 492 Gelecek Yıllara Ertelenen veya Terkin Edilecek KDV Hesabı
 - 493 Tesise Katılma Payları Hesabı
 - 499 Diğer Çeşitli Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar Hesabı

Hesapların işleyişi kısa vadeli yabancı kaynaklar gibidir:

UYGULAMA FAALİYETİ

Uzun vadeli yabancı kaynakları ve envanter işlemlerini kaydediniz.

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Hesap planını kullanınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Bir hesap planı ediniz.➤ Hesap planında kısa vadeli yabancı kaynakları bulunuz.➤ Hesap planında uzun vadeli yabancı kaynakları bulunuz.➤ Hesap planında öz kaynakları bulunuz.➤ Hesap planında pasif (kaynak) hesaplarının numaralarını bulmayı öğreniniz.
➤ Hesapların işleyiş kurallarını tekrar ediniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Pasif hesaplarında artış olduğu zaman alacak tarafına kayıt yapılacağını unutmayınız.➤ Pasif hesaplarında azalış olduğu zaman borç tarafına kayıt yapılacağını unutmayınız.➤ (-) Karakterli kaynak hesaplarında işleyişin tam tersi olduğunu unutmayınız.➤ Pasif (kaynak) hesaplarının işleyişi ile ilgili olarak Bilanço modülünü tekrar edebilirsiniz.
➤ Uzun vadeli yabancı kaynakları kaydediniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Mali borçlar ile ilgili örnekler yapınız.➤ Ticari borçlar ile ilgili örnekler yapınız.➤ Diğer borçlar ile ilgili örnekler yapınız.➤ Alınan avanslar ile ilgili örnekler yapınız.➤ Borç ve gider karşılıkları ile ilgili örnekler yapınız.➤ Gelecek yıllara ait gelirler ve gider tahakkukları ile ilgili örnekler yapınız.➤ Diğer uzun vadeli yabancı kaynaklar ile ilgili örnekler yapınız.

KONTROL LİSTESİ

Bu faaliyet kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız beceriler için **Evet**, kazanamadıklarınız için **Hayır** kutucuklarına (X) işareti koyarak öğrendiklerinizi kontrol ediniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Hesap planı temin ettiniz mi?		
2. Hesapları hesap planında buldunuz mu?		
3. Kaynak hesaplarının işleyiş kurallarını öğrendiniz mi?		
4. Açılış kaydı düzenlediniz mi?		
5. KDV'yi doğru hesaplayıp doğru yerlerde kullandınız mı?		
6. Kaynak hesaplarını doğru kaydettiniz mi?		
7. Kısa ve uzun vadeli yabancı kaynak ayrımını yaptınız mı?		
8. Yevmiye defterine kurallarına uygun kayıt yaptınız mı?		
9. Rakamları yazarken dikkat ettiniz mi?		
10. Hesap makinesini doğru kullandınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Değerlendirme sonunda “Hayır” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Bütün cevaplarınız “Evet” ise “Ölçme ve Değerlendirme” ye geçiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Bu faaliyet sonunda kazandıklarınızı aşağıdaki soruları cevaplandırarak ölçünüz.

Aşağıdaki cümlelerin başında boş bırakılan parantezlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.

1. () Hesap numarası 400 ile başlayan hesaplar uzun vadeli yabancı kaynaklardır.
2. () Kaynak (pasif) hesapları; kısa vadeli yabancı kaynaklar, uzun vadeli yabancı kaynaklar ve öz kaynaklar olmak üzere üçe ayrılır.
3. () İşletme uzun vadeli veresiye mal aldığı zaman “421 borç senetleri hesabı” kullanılır.
4. () İşletme mal sattığı zaman alacak tarafında “391 hesaplanan KDV hesabı” kullanılır.
5. () Bir yıldan uzun vadeli veresiye (kredili) alışlarda “420 satıcılar hesabı” kullanılır.
6. () Ücret hesaplamasında asgari geçim indirimini hesaplanır.
7. () Vadesi bir yıldan uzun süreli ticari borçlar 32 nu.lı grupta yer alır.
8. () 400 banka kredileri hesabı uzun vadeli mali borçlar grubunda yer alır.
9. () Çeşitli nedenler ile üçüncü kişilerden alınan uzun vadeli avanslar 44 nu.lı hesap grubunda izlenir.
10. () Uzun vadeli yabancı kaynak hesaplarının işleyişi de kısa vadeli yabancı kaynak hesapları gibidir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-3

AMAÇ

Bu öğrenme faaliyeti ile öz kaynakları tek düzen muhasebe sistemi kurallarına uygun olarak yevmiye defterine kaydebileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Çevrenizde bulunan bir muhasebe bürosuna giderek öz kaynak yevmiye kayıtları örnekleri görünüz ve kayıtları inceleyiniz.
- İnternet'ten Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavirler Odası'nın sitesi ya da diğer muhasebe sitelerini ziyaret ederek muhasebe kayıtları ile ilgili bilgi toplayınız.

3. ÖZ KAYNAKLAR VE ENVANTER İŞLEMLERİ

İşletme sahibi ya da ortaklarının sermaye olarak verdikleri değerler ile faaliyetler sonucu sağlanan ve henüz işletmeden çekilmemiş olan kârlardan oluşan unsurlar bu bölümde yer alır.

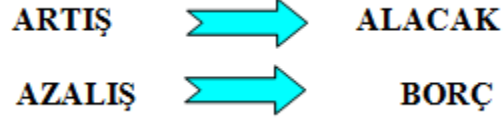
- Bu bölümde bulunan hesap grupları
 - 5.ÖZ KAYNAKLAR
 - 50. Ödenmiş Sermaye
 - 52. Sermaye Yedekleri
 - 54. Kâr Yedekleri
 - 57 Geçmiş Yıl Kârları
 - 58 Geçmiş Yıl Zararları
 - 59 Dönem Net Kârı (Zararı)

3.1. Ödenmiş Sermaye

Şirket ana sözleşmesinde ortakların taahhüt ettiği sermayeden ödenmeyen sermaye düşüldüğünde ödenmiş sermaye bulunur.

- Bu grupta bulunan hesaplar
 - 50. ÖDENMİŞ SERMAYE
 - 500 Sermaye Hesabı
 - 501 Ödenmemiş Sermaye Hesabı (-)

Hesapların işleyişi aşağıdaki gibidir:

Örnek:

- 15.12.2011 tarihinde 5.000 TL nakit, 6.500 TL banka mevduatı ile işletme kuruluyor.
- 20.12.2011 tarihinde sermaye iş hacmine göre fazla bulunduğundan 4.000 TL sermaye azaltımı yapılıyor.

1	15.12.2011		
	100 KASA HESABI	5.000	
	102 BANKA HESABI	6.500	
	500 SERMAYE HESABI		11.500
	Açılış kaydı		

Sermayede artış olduğu için alacak tarafına yazılmıştır.

2	20.12.2011		
	500 SERMAYE HESABI	4.000	
	100 KASA HESABI		4.000
	Sermaye azaltılması		

Sermayede azalış olduğu için borç tarafına yazılmıştır.

Örnek:

- Semra BULUT ve Engin COŞKUNCA 25.07.2011 tarihinde 300.000 TL sermayeli BULUT Ticaret işletmesini kurmuşlardır. Ortakların sermaye payları eşittir.
- 28.07.2011 tarihinde Semra BULUT taahhüdünün yarısını peşin olarak yerine getirmiştir.
- 28.07.2011 tarihinde Engin COŞKUNCA taahhüdünün 50.000 TL'lik kısmını nakit, kalan kısmını taşıt vererek yerine getirmiştir.

1	25.07.2011		
	501 ÖDENMEMİŞ SERMAYE H.	300.000	
	Semra BULUT 150.000		
	Engin COŞKUNCA 150.000		
	500 SERMAYE HESABI		300.000
	S. BULUT 150.000		
	E. COŞKUNCA 150.000		
	Sermaye taahhüt kaydı		

2	28.07.2011	100 KASA HESABI 501 ÖDENM. SER. HESABI S. BULUT 75.000	75.000	75.000
Taahhüdün kısmen yerine getirilmesi				

3	28.07.2011	100 KASA HESABI 254 TAŞITLAR HESABI 501 ÖDENM. SER. HESABI E. COŞKUNCA 150.000	50.000 100.000	150.000
Taahhüdün yerine getirilmesi				

BORÇ	500 SERMAYE H. ALACAK
	300.000
	300.000

BORÇ	501 ÖDEN. SER.H. ALACAK
300,000	75.000
	150.000
300.000	255.000

Büyük defter kayıtlarına bakıldığı zaman 300.000 TL sermaye, 75.000 TL ödenmemiş sermaye görülmektedir. Bu durumda 255.000 TL ödenmiş sermaye vardır.

3.2. Sermaye Yedekleri

Sermaye hareketleri dolayısı ile ortaya çıkan ve işletmede bırakılan tutarların izlendiği hesaplar bu grupta bulunur.

- Bu grupta bulunan hesaplar
 - 52.SERMAYE YEDEKLERİ
 - 520 Hisse Senetleri İhraç Primleri Hesabı
 - 521 Hisse Senedi İptal Kârları Hesabı
 - 522 Maddi Duran Varlık Yeniden Değerleme Artışları Hesabı
 - 523 İştirakler Yeniden Değerleme Artışları Hesabı
 - 524 Maliyet Artışları Fonu Hesabı
 - 529 Diğer Sermaye Yedekleri Hesabı

Örnek:

- Bulut Ticaret işletmesi 08.08.2011 tarihinde sermayesini 100.000 TL artırmaya karar vermiş ve borsada oluşan fiyatlar üzerinden hisse satmıştır.
- 10.08.2011 tarihinde satışa aracılık eden banka satıştan 110.000 TL tahsil edildiğini belirtmiştir.

- İşletme 15.08.2011 tarihinde 50.000 TL sermaye taahhüdünde bulunan ortağın taahhüdün yarısını yerine getirmemesi üzerine bu ortağın hisse senetlerini iptal ederek 30.000 TL'den satıyor.
- İşletme 31.12.2011 de 150.000 TL yeniden değerlendirme artışını sermayesine ekliyor.

1	08.08.2011	100.000	100.000
	501 ÖDENMEMİŞ SERMAYE H. 500 SERMAYE HESABI		
Sermaye artırımını			

2	10.08.2011	110.000	100.000 10.000
	102 BANKALAR HESABI 501 ÖD. SERM. HESABI 520 HİS. SEN. İH. PRİM.		
Hisse senedi satışı			

3	15.08.2011	30.000	25.000 5.000
	100 KASA HESABI 501 ÖD. SERM. HESABI 521 HİS. SEN. İP. KÂR		
Hisse senedi iptali			

4	31.12.2011	150.000	150.000
	522 MDV YEN. DEĞ. ARTIŞLARI 500 SERMAYE HESABI		
Maddi duran varlık artışının sermayeye eklenmesi			

3.3. Kâr Yedekleri

Sermaye şirketlerinde kârın gelecekte ortaya çıkacak riskleri karşılamak amacı ile dağıtılmayarak şirkette bırakılması ile ilgili hesaplar bu grupta yer alır.

- Bu grupta bulunan hesaplar
 - 54.KÂR YEDEKLERİ
 - 540 Yasal Yedekler Hesabı

- 541 Statü Yedekleri Hesabı
- 542 Olağanüstü Yedekler Hesabı
- 548 Diğer Kâr Yedekleri Hesabı
- 549 Özel Fonlar Hesabı

Bu grupta yer alan hesaplar Şirketler Muhasebesi modülünde ayrıntılı olarak işlenecektir.

Örnek: Bulut Ticaret işletmesinin 500.000 TL tutarında net kârının dağıtımı 20.02.2011 tarihinde aşağıdaki gibi hesaplanmıştır:

- I. Tertip Yedek Akçe : 20.000 TL
- II. Tertip Yedek Akçe : 15.000 TL
- Statü Yedeği : 50.000 TL
- Yatırım Fonu : 100.000 TL
- Ol. Üstü Yedek Akçe : 200.000 TL
- Ortaklara Temettü : 115.000 TL

1	20.02.2011		
	570 GEÇMİŞ YIL KÂRLARI	500.000	
	<u>540 YASAL YEDEK</u>		35.000
	1. Tertip Y. A. 20.000		
	2. Tertip Y. A. 15.000		
	541 STATÜ YEDEK		50.000
	542 OL. ÜSTÜ YEDEK		200.000
	549 ÖZEL FONLAR		100.000
	331 ORT. BORÇLAR		115.000
	Kâr dağıtımı		

3.4. Geçmiş Yıl Kârları

Öz kaynakların geçmiş dönemler kârlarından oluşan ve tek hesabın yer aldığı hesap grubudur.

➤ 570 Geçmiş Yıllar Kârları Hesabı

Örnek: 31.12.2007 tarihinde Bulut Ticaret işletmesinin dönem net kârı 65.000 TL'dir. Dönem kârı 02.01.2011 tarihinde işletme sermayesine ekleniyor.

1	01.01.2011 _____	65.000	65.000
	590 DÖNEM NET KÂRI HESABI 570 GEÇMİŞ YIL KÂR.		
2011 yılı kârının ilgili hesaba aktarılması			

2	02.01.2007 _____	65.000	65.000
	570 GEÇMİŞ YIL KÂR. 500 SERMAYE HESABI		
2011 yılı kârının sermayeye eklenmesi			

3.5. Geçmiş Yıl Zararları

İşletmenin geçmiş faaliyet dönemlerinde ortaya çıkan zararın yer aldığı hesap grubudur.

➤ **580 Geçmiş Yıl Zararları Hesabı**

Örnek: Bulut Ticaret işletmesinin 2011 yılı dönem zararı 45.000 TL'dir.

1	01.01.2007 _____	45.000	45.000
	580 GEÇMİŞ YIL ZARAR HESABI 591 DÖNEM NET ZARARI		
2011 yılı zararının ilgili hesaba aktarılması			

3.6. Dönem Net Kârı (Zararı)

Bulunan hesap dönemine ait kâr ya da zararın yer aldığı hesaplar bu grupta yer alır.

➤ **Bu grupta bulunan hesaplar**

- 59. DÖNEM NET KÂRI (ZARARI)
 - 590 Dönem Net Kârı Hesabı
 - 591 Dönem Net Zararı Hesabı

Bu grupta yer alan hesaplar ayrıntılı olarak Şirketler Muhasebesi ve Gelir Tablosu modüllerinde incelenecektir.

UYGULAMA FAALİYETİ

Muhasebenin temel ilkelerine uygun olarak öz kaynakları ve envanter işlemlerini kaydediniz.

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Hesap planını kullanınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Bir hesap planı ediniz.➤ Hesap planında kısa vadeli yabancı kaynakları bulunuz.➤ Hesap planında uzun vadeli yabancı kaynakları bulunuz.➤ Hesap planında öz kaynakları bulunuz.➤ Hesap planında pasif (kaynak) hesaplarının numaralarını bulmayı öğreniniz.
➤ Hesapların işleyiş kurallarını tekrar ediniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Pasif hesaplarında artış olduğu zaman alacak tarafına kayıt yapılacağını unutmayınız.➤ Pasif hesaplarında azalış olduğu zaman borç tarafına kayıt yapılacağını unutmayınız.➤ (-) Karakterli kaynak hesaplarında işleyişin tam tersi olduğunu unutmayınız.➤ Pasif (kaynak) hesaplarının işleyişi ile ilgili olarak Bilanço modülünü tekrar edebilirsiniz.
➤ Öz kaynakları kaydediniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Ödenmiş sermaye ile ilgili örnekler yapınız.➤ Geçmiş yıl kârları ve geçmiş yıl zararları ile ilgili örnekler yapınız.➤ Diğer öz kaynak hesapları ile ilgili örnekler yapınız.

KONTROL LİSTESİ

Bu faaliyet kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız beceriler için **Evet**, kazanamadıklarınız için **Hayır** kutucuklarına (X) işareti koyarak öğrendiklerinizi kontrol ediniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Hesap planı temin ettiniz mi?		
2. Hesapları hesap planında buldunuz mu?		
3. Öz kaynak hesaplarının işleyiş kurallarını öğrendiniz mi?		
4. Açılış kaydı düzenlediniz mi?		
5. Öz kaynak hesaplarını doğru kaydettiniz mi?		
6. Yevmiye defterine kurallarına uygun kayıt yaptınız mı?		
7. Rakamları yazarken dikkat ettiniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Değerlendirme sonunda “Hayır” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Bütün cevaplarınız “Evet” ise “Ölçme ve Değerlendirme” ye geçiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Bu faaliyet sonunda kazandıklarınızı aşağıdaki soruları cevaplandırarak ölçünüz.

Aşağıdaki cümlelerin başında boş bırakılan parantezlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.

1. () İşletme kurulurken ortakların ortaya koyduğu değerler “500 sermaye hesabı”nda gösterilir.
2. () Kaynak (pasif) hesapları; kısa vadeli yabancı kaynaklar, uzun vadeli yabancı kaynaklar ve öz kaynaklar olmak üzere üçe ayrılır.
3. () Öz kaynaklar 400 numaralı hesaplardır.
4. () Geçmiş faaliyet döneminde ortaya çıkan zararlar 580 nu.lı hesapta gösterilir.
5. () Sermaye şirketlerinde kârın gelecekte ortaya çıkacak riskleri karşılamak amacı ile dağıtılmayarak şirkette bırakılması ile ilgili hesaplar kâr yedekleri grubunda yer alır.
6. () Sermaye hareketleri dolayısı ile ortaya çıkan ve işletmede bırakılan tutarların izlendiği hesaplar statü yedekleri grubunda bulunur.
7. () Şirket ana sözleşmesinde ortakların taahhüt ettiği sermayeden ödenmeyen sermaye düşüldüğünde ödenmiş sermaye bulunur.
8. () İşletme sahibi ya da ortaklarının sermaye olarak verdikleri değerler ile faaliyetler sonucu sağlanan ve henüz işletmeden çekilmemiş olan kârlardan oluşan unsurlar öz kaynaklar bölümünde yer alır.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-4

AMAÇ

Bu öğrenme faaliyeti ile nazım hesapları tanıyarak tek düzen muhasebe sistemi kurallarına uygun olarak yevmiye defterine kaydebileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Çevrenizde bulunan bir bankaya giderek nazım hesapları kullanıp kullanmadıklarını ve hangi amaç ile kullandıklarını sorunuz.
- Çevrenizde bulunan bir muhasebe bürosuna giderek nazım hesaplar ile ilgili bilgi toplayınız.
- İnternet'ten Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavirler Odası'nın sitesi ya da diğer muhasebe sitelerini ziyaret ederek nazım hesapların muhasebe kayıtları ile ilgili bilgi toplayınız.

4. NAZIM HESAPLARIN İNCELENMESİ

Nazım hesaplar; sadece bilgi verme görevini yerine getiren, kalanları bilançoda yer alan, varlık ve kaynak hesaplarından farklı bir işleyişe sahip olan hesaplardır. Tek düzen hesap planında 900 numaralı hesaplar nazım hesaplardır. Bu hesapların kullanımında muhasebe kurallarına uyulması şartı ile serbestlik vardır.

4.1. Nazım Hesaplar

Nazım hesaplar, işletmenin sahibi olmadığı ancak izlenmesine ihtiyaç duyulan değerlerin kaydedildiği hesaplardır. İşletmenin varlık ve kaynaklarında değişime neden olmayan işlemler nazım hesaplarda izlenir. Ancak bu işlemler gelecekte işletme değerlerinde bir değişime neden olabilir. Örneğin, işletmenin bir borç için başka bir kişi veya işletmeye kefil olması o an için varlık ve kaynaklarda bir değişime neden olmaz. Ancak kefil olunan kişi veya kurum borcunu ödemez ise borç işletme tarafından ödenir. Bu durumda işletmenin varlıklarında azalma meydana gelir. Nazım hesap kullanacak işletmeler, ihtiyaçlarına ve işletme yapısına uygun olarak nazım hesap grubu oluşturur.

Nazım hesaplar ile ilgili olarak önerilen hesap grupları ve hesap isimleri şunlardır:

9. NAZIM HESAPLAR

90. TEMİNAT MEKTUPLARI

900. Teminat Mektuplarından Alacaklar Hesabı

901. Teminat Mektuplarından Borçlar Hesabı

91. CİROLAR, KEFALETLER VE GARANTİLER
92. TEMİNAT VE EMANET VERİLEN KIYMETLER
920. Kıymetlerimizi Teminat Alanlar Hesabı
921. Teminattaki Kıymetlerimiz Hesabı
922. Kıymetlerimizi Emanet Alanlar Hesabı
923. Emanetteki Kıymetlerimiz Hesabı
93. TEMİNAT VE EMANET ALINAN KIYMETLER
930. Teminat Alınan Kıymetler Hesabı
931. Teminata Kıymet Verenler Hesabı
932. Emanet Alınan Kıymetlerimiz Hesabı
933. Emanet Kıymet Verenler Hesabı
94. YATIRIM İNDİRİMİ VE FİNANSMAN FONU
95. KANUNEN KABUL EDİLMİYEN GİDERLER VE VERGİYE TABİ OLMAYAN KÂRLAR
950. Kanunen Kabul Edilmeyen Giderler Hesabı
951. Kanunen Kabul Edilmeyen Giderler Alacaklı Hesabı
952. Vergiye Tabi Olmayan Gelirler Hesabı
953. Vergiye Tabi Olmayan Gelirler Alacaklı Hesabı
96. MENKUL KIYMETLER CÜZDANLARI
97. ÇIKARILMIŞ MENKUL KIYMETLER HESABI
98. YABANCI PARALI İŞLEMLER
99. DİĞER SAYISAL BİLGİLER

4.2. Nazım Hesapların İşleyişi

Nazım hesaplar ile kayıt yapılırken bir nazım hesap borçlandırılırken mutlaka diğer nazım hesap alacaklandırılır. Nazım hesaplar, başka bir varlık veya kaynak hesabı ile kesinlikle kullanılmaz. Nazım hesaplar kolay anlaşılması açısından genellikle iki ana hesap grubu olarak incelenir.

BORÇLU NAZIM HESAPLAR	ALACAKLI NAZIM HESAPLAR
1. Teminat Mektupları	• Teminat Mektubu Verenler
2. Temin Alınan Kıymetler	• Kefaletten Borçlular
3. Kefaletten Alacaklar	• Teminattaki Kıymetlerimiz
4. Kıymetlerimizi Teminat Alanlar	• Emanetteki Kıymetlerimiz
5. Kıymetlerimizi Emanet Alanlar	• Teminata Kıymet Verenler
6. Teminat Alınan Kıymetler	• Emanete Kıymet Verenler
7. Emanet Alınan Kıymetler	

Örnek:

- İşletme, 11.08.2011 tarihinde bir ihale açmış ve ihaleyi kazanan İrem Ticaret işletmesinden 25.000 TL tutarında banka teminat mektubu almıştır.
- 20.12.2011 tarihinde İrem Ticaret işletmesi, ihale konusu işi tamamlamış ve banka teminat mektubu işletmeye iade edilmiştir.

1	11.08.2011		
	<u>900 BORÇLU NAZIM HESAPLAR</u>	25.000	
	900.01 Teminat Mektupları		
	<u>901 AL. NAZIM HESABI</u>		25.000
	901.01 Tem. Mek. Ver.		
	Teminat mektubu almak		

2	11.08.2011		
	<u>901 AL. NAZIM HESABI</u>	25.000	
	901.01 Tem. Mek. Ver.		
	<u>900 BORÇLU NAZ. HESABI</u>		25.000
	900.01 Teminat Mek.		
	Teminat mektubunun iade edilmesi		

Örnek:

- İşletme 15.08.2011 tarihinde bir bankadan 100.000 TL tutarında kredi almış ve karşılığında işletmeyi ipotek ettirmiştir.
- 15.02.2007 tarihinde bankaya olan kredi borcu ödenmiş ve ipotek kaldırılmıştır.

1	15.08.2011		
	<u>920 BORÇLU NAZIM HESAPLAR</u>	100.000	
	920.01 Kıym. Teminat Alanlar		
	<u>921 AL. NAZIM HESABI</u>		100.000
	921.01 Tem. Kıymetlerimiz		
	İşletmenin ipotek edilmesi		

2	15.02.2011		
	<u>921 AL. NAZIM HESABI</u>	100.000	
	921.01 Tem. Kıymetlerimiz		
	<u>920 BORÇLU NAZ. HESABI</u>		100.000
	920.01 Kıym. Tem. Alan.		
	İpoteğin kaldırılması		

Nazım hesaplar varlık ve kaynak hesabı olmadığı için bilanço toplamına eklenmez ve toplamdan sonra aşağıdaki gibi gösterilir.

AKTİF	BİLANÇO		PASİF
AKTİF TOPLAMI	XXX	PASİF TOPLAMI	XXX
BORÇLU NAZIM HESAPLAR	XX	ALACAKLI NAZIM HESAPLAR	XX
GENEL TOPLAM	XXX	GENEL TOPLAM	XXX

UYGULAMA FAALİYETİ

Nazım hesapları tanıyarak tek düzen muhasebe sistemi kurallarına uygun olarak yevmiye defterine kaydediniz.

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Nazım hesapları varlık ve kaynak hesaplarından ayırınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Nazım hesapların 900 ile başlayan hesaplar olduğunu unutmayınız.➤ Nazım hesapların varlık ya da kaynak hesabı olmadığını unutmayınız.➤ Nazım hesapları işletmelerin ihtiyaçlarına göre oluşturabildiklerini unutmayınız.
➤ Nazım hesapları kaydediniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Bir nazım hesap ile her zaman bir nazım hesabı karşılaştırınız.➤ Teminat mektuplar ile ilgili örnekler yapınız.➤ Ciro, kefalet ve garanti ile ilgili örnekler yapınız.➤ Teminat ve emanet verilen kıymetler ile ilgili örnekler yapınız.
➤ Nazım hesapları bilançoda gösteriniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Nazım hesapların toplamalarının varlık ve kaynak toplamalarına eklenmediğini unutmayınız.➤ Varlık ve kaynak toplamalarının altına ayrıca yazıldığını unutmayınız.➤ Borçlu ve alacaklı nazım hesap toplamalarının eşit olması gerektiğini unutmayınız.

KONTROL LİSTESİ

Bu faaliyet kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız beceriler için **Evet**, kazanamadıklarınız için **Hayır** kutucuklarına (X) işareti koyarak öğrendiklerinizi kontrol ediniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Nazım hesapları varlık ve kaynak hesaplarından ayırt ettiniz mi?		
2. Nazım hesapların ileride varlık ve kaynaklarda değişiklik yapabileceğini öğrendiniz mi?		
3. Nazım hesapların 900 ile başlayan hesap grubu olduğunu öğrendiniz mi?		
4. Nazım hesapları işletmelerin ihtiyaçlarına göre belirleyebildiklerini öğrendiniz mi?		
5. Nazım hesapları doğru olarak kaydettiniz mi?		
6. Yevmiye defterine kurallarına uygun kayıt yaptınız mı?		
7. Borç ve alacak tutarlarının eşit olmasına dikkat ettiniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Değerlendirme sonunda “Hayır” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Bütün cevaplarınız “Evet” ise “Ölçme ve Değerlendirme” ye geçiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Bu faaliyet sonunda kazandıklarınızı aşağıdaki soruları cevaplandırarak ölçünüz.

Aşağıdaki cümlelerin başında boş bırakılan parantezlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.

1. () 900 ile başlayan hesaplar nazım hesaplarıdır.
2. () Nazım hesaplar bir kaynak hesabıdır.
3. () Bir nazım hesap bir varlık hesabı ile karşılaştırılabilir.
4. () Nazım hesaplar bilançoda varlık ve kaynak toplamları altında ayrı gösterilir.
5. () Nazım hesaplar, varlık ya da kaynak hesabı değildir.
6. () Nazım hesaplar işletme ihtiyaçlarına göre muhasebe kurallarına uygun belirlenir.
7. () Nazım hesap değerleri ileride varlık ve kaynakları etkileyebilir.
8. () Bir nazım hesap her zaman başka bir nazım hesap ile kullanılır.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise “Uygulamalı Test”e geçiniz.

UYGULAMALI TEST

BULUT Ticaret işletmesinin yapmış olduğu bazı işlemler aşağıda verilmiştir. Nazım hesapları kullanarak yevmiye kayıtlarını yapınız.

- İşletme 01.12.2011 tarihinde bir bankadan 35.000 TL tutarında teminat almak için kendine ait bir arsayı ipotek ettirmiştir.
- İşletme 15.12.2011 tarihinde bir ihale açmış ve Engin Ticaret işletmesinden 18.000 TL tutarında banka teminat mektubu almıştır.
- İşletme 01.07.2007 tarihinde bankaya olan kredi borcunu ödemiş ve ipotek kaldırılmıştır.
- İşletme 15.12.2007 tarihinde görevini yerine getirerek işi tamamlayan Engin Ticaret işletmesine banka teminat mektubunu iade etmiştir.

--	--	--	--

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise “Modül Değerlendirme”ye geçiniz.

MODÜL DEĞERLENDİRME

Bu faaliyet sonunda kazandıklarınızı aşağıdaki soruları cevaplandırarak ölçünüz.

Aşağıdaki cümlelerin başında boş bırakılan parantezlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.

1. İşletmelerde muhasebe fişi kullanmak zorunlu değildir.
2. Varlık işletmenin sahip olduğu değerleri, kaynak ise bu değerlerin elde edilmesi için katlanılan borçları ve sermayeyi ifade eder.
3. Varlıklar; dönen ve duran varlıklar olmak üzere ikiye ayrılır.
4. Nazım hesaplar varlık hesaplarıdır.
5. 300, 400 ve 500 ile başlayan hesaplar kaynak hesaplarıdır.
6. Varlık toplamından kaynak toplamı çıkarıldığı zaman işletme sermayesi bulunur.
7. Yevmiye defterinde toplamlar birbirine eşit olmayabilir.
8. Yevmiye defteri, muhasebe fonksiyonlarından özetleme fonksiyonunu yerine getirir.
9. Yevmiye defterini işletme hesabı esasına göre defter tutan ikinci sınıf tacirler tutar.
10. Muhasebe kayıtları yaparken hesap planından faydalanmak gerekir.

UYGULAMALI TEST

Bulut Ticaret işletmesi 01.11.2011 tarihinde aşağıdaki değerler ile kurulmuştur.

Kasa	: 200.000 TL
Demirbaşlar	: 250.000 TL
Ticari Mal	: 500.000 TL
Banka Kredileri	: 180.000 TL
Satıcılar	: 100.000 TL
Borç Senetleri	: 55.000 TL
Sermaye	: ?

İşletmenin yapmış olduğu bazı işlemler aşağıda verilmiştir (KDV % 18 alınacaktır.).

1. 03.11.2011 tarihinde 180 nu.lı fatura ile KDV hariç 110.000 TL tutarında mal yarısı peşin, yarısı iki yıl vadeli senet karşılığı alınmıştır.
2. 06.11.2011 tarihinde A Bankası'ndan altı ay vadeli 50.000 TL tutarında kredi alınmıştır.
3. 10.11.2011 tarihinde 255 nu.lı fatura ile KDV hariç 150.000 TL tutarında mal iki ay vadeli veresiye (kredili) olarak alınmıştır.
4. 15.11.2011 tarihinde işletme ortaklarından Mehmet BULUT bir ay sonra ödemek üzere işletmeye 20.000 TL borç vermiştir.
5. 17.11.2011 tarihinde daha önce kredili (veresiye) alınan bir mal için satıcıya 65.000 TL peşin ödeniyor.
6. 20.11.2011 tarihinde işletmenin sahibi olduğu bir arazi bir yıl için 120.000 TL'ye kiraya veriliyor. Kira peşin tahsil ediliyor. Kiranın 13.000 TL'lik kısmı 2011 yılına, kalanı 2007 yılına aittir.
7. 23.11.2011 tarihinde işletme 50.000 TL sermaye azaltımına karar veriyor ve tutar işletmeden peşin olarak çekiliyor.
8. 28.11.2011 tarihinde iki yıl vadeli 30.000 TL tutarında tahvil ihraç ediliyor ve tamamı satılarak tutar banka hesabımıza yatırılıyor.
9. 29.11.2011 tarihinde kasada 5.000 TL fazlalık belirleniyor ve nedeni bulununcaya kadar ilgili hesaba aktarılıyor.
10. 31.12.2011 tarihinde borç senetleri için 12.000 TL reeskont hesaplanıyor.
11. 31.12.2011 tarihinde peşin tahsil edilen kira bedeli ile ilgili aktarma kayıtları yapılıyor.

İstenenler:

- Açılış kaydını düzenleyiniz.
- İşletmenin yapmış olduğu işlemler ile ilgili yevmiye kayıtlarını yapınız.

--	--	--	--

--	--	--	--

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise “Uygulamalı Test”e geçiniz.

KONTROL LİSTESİ

Bu modül kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız beceriler için **Evet**, kazanamadıklarınız için **Hayır** kutucuklarına (X) işareti koyarak öğrendiklerinizi kontrol ediniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Kısa vadeli yabancı kaynaklar ve envanter işlemleri ile ilgili olarak;		
➤ Kısa vadeli yabancı kaynak hesaplarını ayırt ettiniz mi?		
➤ Kısa vadeli yabancı kaynak hesaplarını doğru kaydettiniz mi?		
➤ Hesap planından faydalandınız mı?		
Uzun vadeli yabancı kaynaklar ve envanter işlemleri ile ilgili olarak;		
➤ Uzun vadeli yabancı kaynak hesaplarını ayırt ettiniz mi?		
➤ Uzun vadeli yabancı kaynak hesaplarını doğru kaydettiniz mi?		
➤ Hesap planından faydalandınız mı?		
Öz kaynaklar ve envanter işlemleri ile ilgili olarak;		
➤ Öz kaynak hesaplarını ayırt ettiniz mi?		
➤ Öz kaynak hesaplarını doğru kaydettiniz mi?		
➤ Hesap planından faydalandınız mı?		
Nazım hesaplar ile ilgili olarak;		
➤ Nazım hesapları ayırt ettiniz mi?		
➤ Nazım hesapları doğru kaydettiniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Değerlendirme sonunda “Hayır” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetlerini tekrar ediniz. Bütün cevaplarınız “Evet” ise bir sonraki modüle geçmek için öğretmeninize başvurunuz.

CEVAP ANAHTARLARI

ÖĞRENME FAALİYETİ -1'İN CEVAP ANAHTARI

1	D
2	Y
3	Y
4	D
5	Y
6	D
7	D
8	Y
9	Y
10	D

ÖĞRENME FAALİYETİ -2'NİN CEVAP ANAHTARI

1	D
2	D
3	Y
4	D
5	D
6	D
7	Y
8	D
9	D
10	D

ÖĞRENME FAALİYETİ -3'ÜN CEVAP ANAHTARI

1	D
2	D
3	Y
4	D
5	D
6	Y
7	D
8	D

ÖĞRENME FAALİYETİ 4'ÜN CEVAP ANAHTARI

1	D
2	Y
3	Y
4	D
5	D
6	D
7	D
8	D

1	01.12.2008	35.000	35.000
	<u>920 BORÇLU NAZIM HESAPLAR</u> 920.01 Kıym. Teminat Alanlar <u>921 AL. NAZIM HESABI</u> 921.01 Tem. Kıymetlerimiz İşletmenin ipotek edilmesi		
2	15.12.2008	18.000	18.000
	<u>900 BORÇLU NAZIM HESAPLAR</u> 900.01 Teminat Mektupları <u>901 AL. NAZIM HESABI</u> 901.01 Tem. Mek. Ver. Teminat mektubu almak		
3	01.07.2007	35.000	35.000
	<u>921 AL. NAZIM HESABI</u> 921.01 Tem. Kıymetlerimiz <u>920 BORÇLU NAZ.HESABI</u> 920.01 Kıym. Tem. Alan. İpoteğin kaldırılması		
4	15.12.2007	18.000	18.000
	<u>901 AL. NAZIM HESABI</u> 901.01 Tem. Mek. Ver. <u>900 BORÇLU NAZIM HESABI</u> 900.01 Teminat MEKTBU Teminat mektubunun iade edilmesi		

MODÜL DEĞERLENDİRMENİN CEVAP ANAHTARI

1	D
2	D
3	D
4	Y
5	D
6	D
7	Y
8	Y
9	Y
10	D

1	01.11.2008		
	100 KASA HESABI	200.000	
	153 TİCARİ MAL HESABI	500.000	
	255 DEMİRBAŞLAR HESABI	250.000	
	300 BANKA KRE. H.		180.000
	320 SATICI HESABI		100.000
	321 BORÇ SEN. H.		55.000
	500 SERMAYE H.		615.000
	Açılış kaydı		
2	03.11.2008		
	153 TİCARİ MAL HESABI	110.000	
	191 İND. KDV HESABI	19.800	
	100 KASA HESABI		64.900
	421 BORÇ SEN. HESABI		64.900
	180 nu.lı fatura ile mal alışı		
3	06.11.2008		
	100 KASA HESABI	50.000	
	<u>300 BANKA KRE. HESABI</u>		50.000
	A Bankası		
	Kredi alışı		

4	10.11.2008	150.000 27.000	177.000
	153 TİCARİ MAL HESABI 191 HES. KDV HESABI 320 SATICILAR HESABI 255 nu.lı fatura ile veresiye mal alış		
5	15.11.2008	20.000	20.000
	100 KASA HESABI 331 ORT. BORÇ. H. Mehmet BULUT M. BULUT'tan borç alış		
6	17.11.2008	65.000	65.000
	320 SATICILAR HESABI 100 KASA HESABI Satıcıya yapılan ödeme		
7	20.11.2008	120.000	13.000 107.000
	100 KASA HESABI 380 GEL. AY. AİT. GEL 2008 yılı 480 GEL. YIL. AİT. GEL 2007 yılı Kira tahsili		
8	23.11.2008	50.000	50.000
	500 SERMAYE HESABI 100 KASA HESABI Sermaye azaltımı		
9	28.11.2008	30.000	30.000
	102 BANKA HESABI 405 ÇIK. TAH. HESABI		

	Tahvil ihraç edilmesi		
10	29.11.2008 100 KASA HESABI 397 SAY. TES. FAZ. HESABI Kasa fazlası tespiti	5.000	5.000

11	31.11.2008 322 BORÇ SEN. REES. HESABI 647 REES. FAİZ. GEL. Borç senetleri reeskontu	12.000	12.000
----	--	--------	--------

12	31.11.2008 380 GEL. AY. AİT. GEL 2008 yılı 649 DİĞ. OL. GEL. KÂR Aktarma kaydı	13.000	13.000
----	--	--------	--------

13	31.11.2008 480 GEL. YIL. AİT. GEL 2007 yılı 380 GEL. AY. AİT. GEL 2008 yılı Aktarma kaydı	107.000	107.000
----	--	---------	---------

TEK DÜZEN HESAP PLANI

Türkiye genelinde yürürlüğe giriş: 26/12/1992, uygulamaya geçiş: 1/1/1994

1 DÖNEN VARLIKLAR

10 HAZIR DEĞERLER

100	KASA
101	ALINAN ÇEKLER
102	BANKALAR
103	VERİLEN ÇEKLER VE ÖDEME EMİRLERİ (-)
108	DİĞER HAZIR DEĞERLER

11 MENKUL KIYMETLER

110	HİSSE SENETLERİ
111	ÖZEL KESİM TAHVİL, SENET VE BONOLARI
112	KAMU KESİMİ TAHVİL, SENET VE BONOLARI
118	DİĞER MENKUL KIYMETLER
119	MENKUL KIYMET DEĞER DÜŞÜKLÜĞÜ KARŞILIĞI (-)

12 TİCARİ ALACAKLAR

120	ALICILAR
121	ALACAK SENETLERİ
122	ALACAK SENETLERİ REESKONTU (-)
126	VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR
127	DİĞER TİCARİ ALACAKLAR
128	ŞÜPHELİ ALACAKLAR
129	ŞÜPHELİ TİCARİ ALACAKLAR KARŞILIĞI (-)

13 DİĞER ALACAKLAR

131	ORTAKLARDAN ALACAKLAR
132	İŞTİRAKLERDEN ALACAKLAR
133	BAĞLI ORTAKLARDAN ALACAKLAR
134	PERSONELDEN ALACAKLAR
136	DİĞER ÇEŞİTLİ ALACAKLAR
137	DİĞER ALACAK SENETLERİ REESKONTU (-)
138	ŞÜPHELİ DİĞER ALACAKLAR
139	ŞÜPHELİ DİĞER ALACAKLAR KARŞILIĞI (-)

15 STOKLAR

150	İLK MADDE VE MALZEME
151	YARI MAMÜLLER - ÜRETİM
152	MAMÜLLER
153	TİCARİ MALLAR
157	DİĞER STOKLAR
158	STOK DEĞER DÜŞÜKLÜĞÜ KARŞILIĞI (-)
159	VERİLEN SİPARİŞ AVANSLARI

17 YILLARA YAYGIN İNŞAAT VE ONARIM MALİYETLERİ

170 – 178	YILLARA YAYGIN İNŞAAT VE ONARIM MALİYETLERİ
179	TAŞERONLARA VERİLEN AVANSLAR

18 GELECEK AYLARA AİT GİDERLER VE GELİR TAHAKKUKLARI

180	GELECEK AYLARA AİT GİDERLER
181	GELİR TAHAKKUKLARI
182	ERTELENMİŞ GİDERLER

19 DİĞER DÖNEN VARLIKLAR

190	DEVREDEN KATMA DEĞER VERGİSİ
191	İNDİRİLECEK KATMA DEĞER VERGİSİ
192	DİĞER KATMA DEĞER VERGİSİ
193	PEŞİN ÖDENEN VERGİLER VE FONLAR
195	İŞ AVANSLARI
196	PERSONEL AVANSLARI
197	SAYIM VE TESELLÜM NOKSANLARI
198	DİĞER ÇEŞİTLİ DÖNEN VARLIKLAR
199	DİĞER DÖNEN VARLIKLARI KARŞILIĞI (-)

2 DURAN VARLIKLAR

22 ALICILAR

220	ALICILAR
221	ALACAK SENETLERİ
222	ALACAK SENETLERİ REESKONTU (-)
226	VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR
229	ŞÜPHELİ TİCARİ ALACAKLAR KARŞILĞI (-)

23 DİĞER ALACAKLAR

231	ORTAKLARDAN ALACAKLAR
232	İŞTİRAKLERDEN ALACAKLAR
233	BAĞLI ORTAKLARDAN ALACAKLAR
234	PERSONELDEN ALACAKLAR
236	DİĞER ÇEŞİTLİ ALACAKLAR
237	DİĞER ALACAK SENETLERİ REESKONTU (-)
239	ŞÜPHELİ DİĞER ALACAKLAR KARŞILĞI (-)

24 MALİ DURAN VARLIKLAR

240	BAĞLI MENKUL KIYMETLER
241	BAĞLI MENKUL KIYMETLER DEĞER DÜŞÜKLÜĞÜ KARŞILĞI (-)
242	İŞTİRAKLER
243	İŞTİRAKLERE SERMAYE TAAHHÜTLERİ (-)
244	İŞTİRAKLER SERMAYE PAYLARI DEĞER DÜŞÜKLÜĞÜ KARŞILĞI (-)
245	BAĞLI ORTAKLIKLAR
246	BAĞLI ORTAKLIKLARA SERMAYE TAAHHÜTLERİ (-)
247	BAĞLI ORTAKL. SERM. PAYL. DEĞER DÜŞÜKL. KARŞILĞI (-)
248	DİĞER MALİ DURAN VARLIKLAR
249	DİĞER MALİ DURAN VARLIKLAR KARŞILĞI (-)

25 MADDİ DURAN VARLIKLAR

250	ARAZİ VE ARSALAR
251	YER ALTI VE YER ÜSTÜ DÜZENLERİ
252	BİNALAR
253	TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR
254	TAŞITLAR
255	DEMİRBAŞLAR
256	DİĞER MADDİ DURAN VARLIKLAR
257	BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR (-)
258	YAPILMAKTA OLAN YATIRIMLAR
259	VERİLEN AVANSLAR

26 MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR

260	HAKLAR
261	ŞEREFİYE
262	KURULUŞ VE ÖRGÜTLENME GİDERLERİ
263	ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ
264	ÖZEL MALİYETLER
267	DİĞER MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR
268	BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR (-)
269	VERİLEN AVANSLAR

27 ÖZEL TÜKENMEYE TABİ VARLIKLAR

271	ARAMA GİDERLERİ
272	HAZIRLIK VE GELİŞTİRME GİDERLERİ
277	DİĞER ÖZEL TÜKENMEYE TABİ VARLIKLAR
278	BİRİKMİŞ TÜKENME PAYLARI (-)
279	VERİLEN AVANSLAR

28 GELECEK YILLARA AİT GİDERLER VE GELİR TAHAKKUKLARI

280	GELECEK YILLARA AİT GİDERLER VE GELİR TAHAKKUKLARI
281	GELİR TAHAKKUKLARI

29 DİĞER DURAN VARLIKLAR

291	GELECEK YILLARDA İNDİRİLECEK KDV
292	DİĞER KDV
293	GELECEK YILLAR İHTİYACI STOKLAR
294	ELDEN ÇIKARILACAK STOKLAR VE MADDİ DURAN VARLIKLAR
295	PEŞİN ÖDENEN VERGİLER VE FONLAR
297	DİĞER ÇEŞİTLİ DURAN VARLIKLAR

298	STOK DEĞER DÜŞÜKLÜĞÜ KARŞILIĞI (-)
299	BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR (-)

3 KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR

30 MALİ BORÇLAR

300	BANKA KREDİLERİ
303	UZUN VADELİ KREDİLERİN ANA PARA TAKSİTLERİ VE FAİZLERİ
304	TAHVİL ANA PARA BORÇ TAKSİT VE FAİZLERİ
305	ÇIKARILMIŞ BONOLAR VE SENETLER
306	ÇIKARILMIŞ DİĞER MENKUL KIYMETLER
307	FİNANSAL KİRALAMA BORÇLARI
308	MENKUL KIYMETLER İHRAÇ FARKLARI (-)
309	DİĞER MALİ BORÇLAR

32 TİCARİ BORÇLAR

320	SATICILAR
321	BORÇ SENETLERİ
322	BORÇ SENETLERİ REESKONTU (-)
326	ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR
329	DİĞER TİCARİ BORÇLAR

33 DİĞER BORÇLAR

331	ORTAKLARA BORÇLAR
332	İŞTİRAKLERE BORÇLAR
333	BAĞLI ORTAKLARA BORÇLAR
335	PERSONELE BORÇLAR
336	DİĞER ÇEŞİTLİ BORÇLAR
337	DİĞER BORÇ SENETLERİ REESKONTU (-)

34 ALINAN AVANSLAR

340	ALINAN SİPARİŞ AVANSLARI
349	ALINAN DİĞER AVANSLAR

35 YILLAR YAYGIN İNŞAAT VE ONARIM HAK EDİŞLERİ

350 – 358	YILLARA YAYGIN İNŞAAT VE ONARIM HAK EDİŞ BEDELLER
-----------	---

36 ÖDENECEK VERGİ VE DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER

360	ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR
361	ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ
368	VADESİ GEÇMİŞ ERTELENMİŞ VEYA TAKSİTLENDİRİLMİŞ VERGİ VE DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER
369	ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER

37 BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI

370	DÖNEM KARI VERGİ VE DİĞER YASAL YÜKÜML. KARŞILIK
371	DÖNEM KARININ PEŞİN ÖDENEN VERGİ DİĞER YÜKÜM. (-)
372	KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI
373	MALİYET GİDERLERİ KARŞILIĞI
379	DİĞER BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI

38 GELECEK AYLARA AİT GELİRLER VE GİDER TAHAKKUKLARI

380	GELECEK AYLARA AİT GELİRLER
381	GİDER TAHAKKUKLARI
382	ERTELENMİŞ GELİRLER

39 DİĞER KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR

391	HESAPLANAN KDV
392	DİĞER KDV
393	MERKEZ VE ŞUBELER CARİ HESABI
397	SAYIM VE TESELLÜM FAZLALARI
399	DİĞER ÇEŞİTLİ YABANCI KAYNAKLAR

4 UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR

40 MALİ BORÇLAR

400	BANKA KREDİLERİ
405	ÇIKARILMIŞ TAHVİLLER
407	ÇIKARILMIŞ DİĞER MENKUL KIYMETLER
408	MENKUL KIYMETLER İHRAÇ FARKLARI (-)
409	DİĞER MALİ BORÇLAR

42 TİCARİ BORÇLAR

420	SATICILAR
-----	-----------

421	BORÇ SENETLERİ
422	BORÇ SENETLERİ REESKONTU (-)
426	ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR
429	DİĞER TİCARİ BORÇLAR
43 DİĞER BORÇLAR	
431	ORTAKLARA BORÇLAR
432	İŞTİRAKLERE BORÇLAR
433	BAĞLI ORTAKLIKLARA BORÇLAR
436	DİĞER ÇEŞİTLİ BORÇLAR
437	DİĞER BORÇ SENETLERİ REESKONTU (-)
438	KAMUYA OLAN ERTELENMİŞ VEYA TAKSİTLENDİ BORÇLAR
44 ALINAN AVASLAR	
440	ALINAN SİPARİŞ AVASLARI
449	ALINAN DİĞER AVANSLAR
47 BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI	
472	KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI
479	DİĞER BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI
48 GELECEK YILLARA AİT GELİRLER VE GİDER TAHAKKUKLARI	
480	GELECEK YILLARA AİT GELİRLER
481	GİDER TAHAKKUKLARI
49 DİĞER UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	
492	GELECEK YILLARA ERTELENEN VEYA TERKİN EDİLEK KDV
493	TEŞİSE KATILMA PAYLARI
499	DİĞER ÇEŞİTLİ UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR

5 ÖZ KAYNAKLAR

50 ÖDENMİŞ SERMAYE

500	SERMAYE
501	ÖDENMEMİŞ SERMAYE (-)

52 SERMAYE YEDEKLERİ

520	HİSSE SENEDİ İHRAÇ PİRİMLERİ
521	HİSSE SENEDİ İPTAL KARLARI
522	MADDİ DURAN VARLIK YENİDEN DEĞERLEME ARTIŞLARI
523	İŞTİRAKLER YENİDEN DEĞERLEME ARTIŞLARI
526	BORSADA OLUŞAN DEĞER ARTIŞLARI (ÖNERİ)
529	DİĞER SERMAYE YEDEKLERİ

54 KÂR YEDEKLERİ

540	YASAL YEDEKLER
541	STATÜ YEDEKLERİ
542	OLAĞANÜSTÜ YEDEKLER
543	MALİYET ARTIŞ FONU (ÖNERİ)
544	SERMAYEYE EKLENCEK İŞTİRAK HİSSELERİ VE GAYRİMENKUL SATIŞ KAZANÇLARI
548	DİĞER KÂR YEDEKLERİ
549	ÖZEL FONLAR

57 GEÇMİŞ YILLAR KÂRLARI

570	GEÇMİŞ YILLAR KÂRLARI
-----	-----------------------

58 GEÇMİŞ YILLAR ZARARLARI

580	GEÇMİŞ YILLAR ZARARLARI (-)
-----	-----------------------------

59 DÖNEM NET KÂRI (ZARARI)

590	DÖNEM NET KÂRI
591	DÖNEM NET ZARARI (-)

6 GELİR TABLOSU HESAPLARI

60 BRÜT SATIŞLAR

600	YURT İÇİ SATIŞLAR
601	YURT DIŞI SATIŞLAR
602	DİĞER GELİRLER

61 SATIŞ İNDİRİMLERİ

610	SATIŞTAN İADELER (-)
611	SATIŞ İSKONTOLARI (-)
612	DİĞER İNDİRİMLER (-)

62 SATIŞLARIN MALİYETİ

620	SATILAN MAMÜLLER MALİYETİ (-)
621	SATILAN TİCARİ MALLAR MALİYETİ (-)
622	SATILAN HİZMET MALİYETİ (-)
623	DİĞER SATIŞLARIN MALİYETİ (-)

63 FALİYET GİDERLERİ

630	ARAŞTIRMA GELİŞTİRME GİDERLERİ (-)
631	PAZARLAMA, SATIŞ VE DAĞITIM GİDERLERİ (-)
632	GENEL YÖNETİM GİDERLERİ (-)

64 DİĞER FALİYETLERDEN OLAĞAN GELİR VE KÂRLAR

640	İŞTİRAKLERDEN TEMETTÜ GELİRLERİ
641	BAĞLI ORTAKLIKLARDAN TEMETTÜ GELİRLERİ
642	FAİZ GELİRLERİ
643	KOMİSYON GELİRLERİ
644	KONUSU KALMAYAN KARŞILIKLAR
645	MENKUL KIYMET SATIŞ KÂRLARI
646	KAMBİYO KÂRLARI
647	REESKONT FAİZL GELİRLERİ
649	DİĞER OLAĞAN GELİR VE KÂRLAR

65 DİĞER FALİYETLERDEN OLAĞAN GİDER VE ZARARLAR

653	KOMİSYON GİDERLERİ (-)
654	KARŞILIK GİDERLERİ (-)
655	MENKUL KIYMET SATIŞ ZARARLARI (-)
656	KAMBİYO ZARARLARI (-)
657	REESKONT FAİZ GİDERLERİ (-)
659	DİĞER OLAĞAN GİDER VE ZARARLAR (-)

66 FİNANSMAN GİDERLERİ

660	KISA VADELİ BORÇLANMA GİDERLERİ (-)
661	UZUN VADELİ BORÇLANMA GİDERLERİ (-)

67 OLAĞAN DIŞI GELİR VE KÂRLAR

671	ÖNCEKİ DÖNEM GELİR VE KÂRLARI
679	DİĞER OLAGANDIŞI GELİR VE KÂRLAR

68 OLAĞAN DIŞI GİDER VE ZARARLAR

680	ÇALIŞMAYAN KISIM GİDER VE ZARARLARI (-)
681	ÖNCEKİ DÖNEM GİDER VE ZARARLARI (-)
689	DİĞER OLAĞAN DIŞI GİDER VE ZARARLARI (-)

69 DÖNEM NET KÂR VEYA ZARARI

690	DÖNEM KÂRI VEYA ZARARI
691	DÖNEM KÂRI VERGİ VE DİĞER YASAL YÜKÜM. KARŞILIK (-)
692	DÖNEM NET KÂRI VEYA ZARARI

7 MALİYET HESAPLARI (7-A SEÇENEĞİ)

700	MALİYET MUHASEBESİ BAĞLANTI HESABI
701	MALİYET MUHASEBESİ YANSITMA HESABI
710	DİREKT İLK MADDE VE MALZEME GİDERLERİ
711	DİREKT İLK MADDE VE MALZEME YANSITMA HESABI
712	DİREKT İLK MADDE VE MALZEME FARKLARI
713	DİREKT İLK MADDE VE MALZEME MİKTAR FARKI
720	DİREKT İŞÇİLİK GİDERLERİ
721	DİREKT İŞÇİLİK GİDERLERİ YANSITMA HESABI
722	DİREKT İŞÇİLİK ÜCRET FARKLARI
723	DİREKT İŞÇİLİK SÜRE (ZAMAN) FARKLARI
730	GENEL ÜRETİM GİDERLERİ
731	GENEL ÜRETİM GİDERLERİ YANSITMA HESABI
732	GENEL ÜRETİM GİDERLERİ BÜTÇE FARKLARI
733	GENEL ÜRETİM GİDERLERİ VERİMLİLİK FARKLARI
734	GENEL ÜRETİM GİDERLERİ KAPASİTE FARKLARI

740	HİZMET ÜRETİM MALİYETİ
741	HİZMET ÜRETİM MALİYETİ YANSITMA HESABI
742	HİZMET ÜRETİM MALİYETİ FARK HESAPLARI
750	ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ
751	ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ YANSITMA HESABI
752	ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDER FARKLARI
760	PAZARLAMA SATIŞ VE DAĞITIM GİDERLERİ
761	PAZARLAMA SATIŞ VE DAĞITIM GİDERLERİ YANSITMA HESABI
762	PAZARLAMA SATIŞ VE DAĞITIM GİDERLERİ FARK HESABI
770	GENEL YÖNETİM GİDERLERİ
771	GENEL YÖNETİM GİDERLERİ YANSITMA HESABI
772	GENEL YÖNETİM GİDER FARKLARI HESABI
780	FİNANSMAN GİDERLERİ
781	FİNANSMAN GİDERLERİ YANSITMA HESABI
782	FİNANSMAN GİDERLERİ FARK HESABI

79 GİDER ÇEŞİTLERİ (7-B SEÇENEĞİ)

790	İLK MADDE VE MALZEME GİDERLERİ
791	İŞÇİ ÜCRET VE GİDERLERİ
792	MEMUR ÜCRET VE GİDERLERİ
793	DIŞARDAN SAĞLANAN FAYDA VE HİZMETLER
794	ÇEŞİTLİ GİDERLER
795	VERGİ, RESİM VE HARÇLAR
796	AMORTİSMAN VE TÜKENME PAYLARI
797	FİNANSMAN GİDERLERİ
798	GİDER ÇEŞİTLERİ YANSITMA HESABI
799	ÜRETİM MALİYET HESABI

ÖNERİLEN KAYNAKLAR

- **Çevrenizdeki Bankalar ile İşletmeler**
- **Muhasebe Büroları**
- **Muhasebe Süreli Yayınları**
- **Muhasebe Kitapları**
- **Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavirler Odası İnternet Sitesi**
- **Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası (TÜRMOB) Yayınları**
- **Üniversitelerin İnternet Siteleri**
- www.gelirler.gov.tr
- www.ssk.gov.tr
- www.turmob.org.tr

KAYNAKÇA

- BOZAN Osman, **Muhasebe Teknikleri Lise 1 Ders Kitabı**, Tutibay Yayınları, Ankara, 2004.
- ERTÜRK Ekrem, **Muhasebe Teknikleri Lise 1 Ders Kitabı**, Okyay Yayıncılık, Ankara, 2002.
- ERTÜRK Ekrem, **Muhasebe Teknikleri Lise 2 Ders Kitabı**, Okyay Yayıncılık, Ankara, 2002.
- KARAKAYA Mevlüt, **Muhasebe Teknikleri 2 Ders Kitabı**, Tutibay Yayınları, Ankara, 2005.
- SEVİLENGÜL Orhan, **Genel Muhasebe**, Gazi Yayınları, Ankara, 1997.
- **Muhasebenin Temel Kavramları ve Tek Düzen Hesap Planı**, TÜRMOB Yayınları, Ankara, 1994.